

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

Будинки і споруди

ДОШКІЛЬНІ НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ

ДБН В.2.2-4:2018

м. Київ

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-
комунального господарства України

2017

ПЕРЕДМОВА

1 РОЗРОБЛЕНО:	Публічне акціонерне товариство «Український зональний науково-дослідний і проектний інститут по цивільному будівництву» (ПАТ «КиївЗНДІЕП»)
РОЗРОБНИКИ:	Б.Губов, М.Коренюк , канд. техн. наук, В.Куцевич , д-р архіт. (науковий керівник); Б.Польчук, І.Чернядєва
ЗА УЧАСТЮ:	ДУ «Інститут громадського здоров'я ім. .М.Марзєєва НАМН України» (С.Гозак , д-р мед. наук, В.Махнюк , д-р мед. наук, П.Семашко , д-р мед. наук, Н.Стеблій, А.Яригін , канд. біол. наук) Український науково-дослідний інститут цивільного захисту (В.Лясковський, В.Ніжник , канд. техн. наук; Р.Уханський , канд. техн. наук; С.Чаркас) Київський національний університет будівництва та архітектури (О.Сергійчук , д-р техн. наук)
2 ПОГОДЖЕНО:	Міністерство освіти і науки України (лист від 30.11.2016 № 214-13-258816) Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту прав споживачів (висновок від 14.12.2016 № 602-123-2/4154) Державна служба України з надзвичайних ситуацій (лист від №)
3 ВНЕСЕНО:	Департамент з питань проектування об'єктів будівництва, технічного регулювання та науково-технічного розвитку Мінрегіону України
4 ЗАТВЕРДЖЕНО: ТА НАДАНО ЧИННІСТЬ:	Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України № від 2018р., чинні з 2018.09.01.
5 НА ЗАМІНУ:	ДБН В.2.2-3-97 «Будинки та споруди дитячих дошкільних закладів»

ЗМІСТ

		Стор.
1	СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ.....	1
2	НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ.....	1
3	ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ.....	7
4	ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	9
5	ВИМОГИ ДО ЗАБУДОВИ ДІЛЯНКИ.....	10
6	ОБ'ЄМНО-ПЛАНУВАЛЬНІ РІШЕННЯ.....	15
	Загальні вимоги.....	15
	Приміщення дитячих груп.....	18
	Приміщення для музичних, фізкультурних, навчальних занять та ігор.....	22
	Медичні приміщення.....	25
	Службово-побутові приміщення.....	27
	Харчоблок.....	30
	Пральня.....	32
7	ВИМОГИ МЕХАНІЧНОГО ОПОРУ ТА СТІЙКОСТІ.....	33
8	ІНЖЕНЕРНЕ ОБЛАДНАННЯ БУДИНКІВ.....	35
	Сміттєвидаляння.....	35
	Водопостачання та каналізація.....	35
	Опалення та вентиляція.....	37
	Електропостачання, електрообладнання та електроосвітлення....	39
	Системи зв'язку та сигналізації.....	41
9	ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА.....	43
10	БЕЗПЕКА ТА ДОСТУПНІСТЬ У ВИКОРИСТАННІ.....	47
11	САНІТАРНО-ГІГІЄНІЧНІ ВИМОГИ.....	49
12	ДОВГОВІЧНІСТЬ І РЕМОНТОПРИДАТНІСТЬ.....	56

13	ВИМОГИ ДО ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ	58
	ДОДАТОК А. Максимальна наповнюваність груп загального розвитку та санаторного типу у дошкільних навчальних закладах (ясла, дитячі садки, ясла-садки, будинки дитини, дитячі будинки) та групах короткотривалого перебування.....	59
	ДОДАТОК Б. Вимоги до проектування спеціальних дошкільних навчальних закладів і групових осередків для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку.....	60
	ДОДАТОК В. Санітарно-технічне обладнання будинків дошкільних навчальних закладів	67
	ДОДАТОК Г. Бібліографія.....	68

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

Будинки і споруди Дошкільні навчальні заклади Здания и сооружения Дошкольные учебные учреждения Buildings and construction works of pre-school educational institutions	ДБН В.2.2-4:2018 На заміну ДБН В.2.2-4-97
--	--

Чинні від 2018-09-01**1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ**

Ці будівельні норми поширюються на проектування нових і реконструкцію існуючих будинків дошкільних навчальних закладів: ясел, дитячих садків і ясел-садків (функціонуючих автономно й у складі комплексів ясел-садків або навчально-виховних комплексів загального розвитку та компенсуючого типу (санаторного, спеціального) або комбінованого типу), центрів розвитку дитини, будинків дитини, дитячих будинків інтернатного типу, а також приміщень для груп короткотривалого перебування дітей, що входять до складу будинків іншого призначення.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цих Нормах є посилання на такі нормативні документи:

Закон України «Про дошкільну освіту» від 11.07.2001 № 2628-III

Постанова Кабінету Міністрів України від 12.03.2003 № 305 «Про затвердження Положення про дошкільний навчальний заклад»

Постанова Кабінету Міністрів України від 12.03.2003 № 306 «Про затвердження Положення про навчально-виховний комплекс «дошкільний навчальний заклад – загальноосвітній навчальний заклад», «загальноосвітній навчальний заклад – дошкільний навчальний заклад»

Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних

С.6 ДБН В.2.2-4:2018

закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах» (zareestrovaniy v Ministerstvi yustitsii Ukraini 6 bereзня 2002 r. za № 229/6517)

Наказ Міністерства освіти і науки України від 27.03.2006 № 240/165 «Про затвердження Порядку комплектування дошкільних навчальних закладів (груп) компенсуючого типу» (zareestrovaniy v Ministerstvi yustitsii Ukraini

11 kvitnya 2006 r. za № 414/12288)

Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.02.2015 № 104/52 «Про затвердження Порядку комплектування інклюзивних груп у дошкільних навчальних закладах» (zareestrovaniy v Ministerstvi yustitsii Ukraini

26 lyutogo 2015 r. za № 224/26669)

Наказ Міністерства освіти і науки України Міністерства охорони здоров'я України від 17.04.2006 р. № 398/227 «Про затвердження Інструкції з організації харчування дітей у дошкільних навчальних закладах» (zareestrovano v Ministerstvi yustitsii Ukraini 5 travnya 2006 r. za № 523/12397)

НПАОП 40.1-1.32-01 Правила будови електроустановок.
Електрообладнання спеціальних установок

ДСанПіН 2.2.4-171-10 Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною

ДСанПіН 8.2.1-181-2012 Полімерні та полімервмісні матеріали, вироби і конструкції, що застосовуються у будівництві та виробництві меблів. Гігієнічні вимоги

ДСанПіН 145-2011 Державні санітарні норми і правила утримання територій населених місць

ДСН 239-96 Державні санітарні норми і правила захисту від впливу електромагнітних випромінювань

ДСП 173-96 Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів

СР 234-2016 Санітарний регламент для дошкільних навчальних закладів

ДБН 360-92** Планування та забудова міських та сільських поселень

ДБН В.2.2-5:2011 Благоустрій територій

ДБН В.1.1-3-97 Інженерний захист територій, будинків і споруд від зсувів і обвалів. Основні положення

ДБН В.1.1-5-2000 Будинки і споруди на підроблюваних територіях і просідаючих ґрунтах

ДБН В.1.1-7:2016 Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги

ДБН В.1.1-12:2014 Будівництво у сейсмічних районах України

ДБН В.1.1-24:2009 Основні положення проектування

ДБН В.1.1-31:2013 Захист територій, будинків і споруд від шуму

ДБН В.1.2-2:2006 Навантаження і впливи. Норми проектування

ДБН В.1.2-6-2008 Основні вимоги до будівель і споруд. Механічний опір на стійкість

ДБН В.1.2-7-2008 Основні вимоги до будівель і споруд. Пожежна безпека

ДБН В.1.2-8-2008 Основні вимоги до будівель і споруд. Безпека життя і здоров'я людини та захист навколишнього природного середовища

ДБН В.1.2-9-2008 Основні вимоги до будівель і споруд. Безпека експлуатації

ДБН В.1.2-10-2008 Основні вимоги до будівель і споруд. Захист від шуму

ДБН В.1.2-11-2008 Основні вимоги до будівель і споруд. Економія енергії

С.8 ДБН В.2.2-4:2018

ДБН В.1.2-14-2009 Загальні принципи забезпечення надійності та конструктивної безпеки будівель, споруд, будівельних конструкцій та основ

ДБН В.2.1-10-2009 Основи та фундаменти будинків і споруд. Основні положення проектування

ДБН В.2.2-5-97 Захисні споруди цивільної оборони

ДБН В.2.2.9-2009 Громадські будинки та споруди. Основні положення

ДБН В.2.2-13-2003 Спортивні та фізкультурно-оздоровчі споруди

ДБН В.2.2-15-2005 Житлові будинки. Основні положення

ДБН В.2.2-17:2006 Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення

ДБН В.2.5-23-2010 Проектування електрообладнання об'єктів цивільного призначення

ДБН В.2.5-24-2012 Електрична кабельна система опалення

ДБН В.2.5-28:2016 Природне і штучне освітлення

ДБН В.2.5-39:2008 Зовнішні мережі та споруди. Теплові мережі

ДБН В.2.5-56:2014 Системи протипожежного захисту

ДБН В.2.5-64:2012 Внутрішній водопровід та каналізація. Частина 1. Проектування. Частина II. Будівництво

ДБН В.2.5-67:2013 Опалення, вентиляція та кондиціонування

ДБН В.2.5-74:2013 Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування

ДБН В.2.5-77:2014 Котельні

ДБН В.2.6-14-97¹ Покриття будинків і споруд

ДБН В.2.6-31:2016 Теплова ізоляція будівель

ДБН В.2.6-98:2009 Бетонні та залізобетонні конструкції. Основні положення

ДБН В.2.6-161:2010 Дерев'яні конструкції. Основні положення

ДБН В.2.6-162:2010 Кам'яні та армокам'яні конструкції. Основні положення

ДБН В.2.6-163:2010 Сталеві конструкції. Норми проектування, виготовлення і монтажу

ДБН В.3.1-XX:201X¹⁾ Експлуатаційна придатність будівель та споруд. Основні положення

ДСТУ 7246:2011 Дизайн і ергономіка. Сигналізатори звукові немовних повідомлень. Загальні вимоги ергономіки

ДСТУ Б А.2.2-8:2010 Розділ «Енергоефективність» у складі проектної документації

ДСТУ Б В.1.2-3:2006 Прогини і переміщення. Вимоги проектування

---

¹⁾ На розгляді

ДСТУ Б В.2.5-38:2008 Улаштування блискавкозахисту будівель і споруд (ІЕС 62305:205, NEQ)

ДСТУ Б В.2.5-82:2016 Електробезпека в будівлях і спорудах. Вимоги до захисних заходів від ураження електричним струмом

ДСТУ Б В.2.6-145:2010 Захист бетонних і залізобетонних конструкцій від корозії. Загальні технічні вимоги (ГОСТ 31384-2008, NEQ)

ДСТУ-Н Б А.2.2-5:2007 Настанова з розроблення та складання енергетичного паспорта будинків при новому будівництві та реконструкції

ДСТУ-Н Б А.2.2-13:2015 Енергетична ефективність будівель. Настанова з проведення енергетичної оцінки будівель

ДСТУ-Н Б В.2.2-7:2013 Настанова з улаштування контейнерних майданчиків

ДСТУ-Н Б В.1.1-27:2010 Будівельна кліматологія

ДСТУ-Н Б В.1.1-32:2013 Настанова з проектування захисту від шуму в приміщеннях засобами звукопоглинання та екранування

ДСТУ-Н Б В.1.1-33:2013 Настанова з розрахунку та проектування захисту від шуму сільбищних територій

С.10 ДБН В.2.2-4:2018

ДСТУ-Н Б В.1.1-34:2013 Настанова з розрахунку та проектування звукоізоляції огорожувальних конструкцій житлових і громадських будинків

ДСТУ-Н Б В.1.1-35:2013 Настанова з розрахунку рівнів шуму в приміщеннях і на територіях

ДСТУ-Н Б В.1.2-13:2008 Настанова основи проектування конструкцій (EN 1990:2002, IDN)

ДСТУ-Н Б В.2.2-27:2010 Будинки і споруди. Настанова з розрахунку інсоляції об'єктів цивільного призначення;

ДСТУ-Н Б В.2.2-31:2011 Настанова з облаштування будинків і споруд цивільного призначення елементами доступності для осіб з вадами зору та слуху

ДСТУ-Н Б В.2.5-83:2016 Настанова з проектування засобів і обладнання зовнішнього освітлення міст, селищ та сільських населених пунктів

ДСТУ-Н Б В.2.6-214:2016 Настанова з улаштування та експлуатації дахів будинків, будівель і споруд

ДСТУ Б EN 13779:2011 Вентиляція громадських будівель. Вимоги до систем вентиляції та кондиціонування повітря (EN 13779:2007, IDT)

ДСТУ Б EN 15232:2011 Енергоефективність будівель. Вплив автоматизації, моніторингу та управління будівлями (EN 15232:2007, IDT)

ДСТУ Б EN 15251:2011 Розрахункові параметри мікроклімату приміщень для проектування та оцінки енергетичних характеристик будівель по відношенню до якості повітря, теплового комфорту, освітлення та акустики (EN 15251:2007, IDT)

ДСТУ ISO 4190-3:2001 Установка ліфтова (елеваторна). Частина 3. Ліфти службові класу V (ISO 4190-3:1982, IDT)

ВБН В.2.2-45-1-2004 Проектування телекомунікацій. Лінійно-кабельні споруди

ПУЕ:2016 Правила улаштування електроустановок

ДГН 6.6.1-6.5.001-98 Державні гігієнічні нормативи. Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97)

ДСанПіН 5.5.6.009-98 Державні санітарні правила і норми влаштування і обладнання кабінетів комп'ютерної техніки в навчальних закладах та режим праці учнів на персональних комп'ютерах

ДСН 3.3.6.037-99 Державні санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку

ДСН 3.3.6.039-99 Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації

ГОСТ 12.1.044-89 Пожаровзрывоопасность веществ и материалов. Номенклатура показателей и методы их определения
(Пожежовибухонебезпека речовин і матеріалів. Номенклатура показників та методи їх визначення)

3. ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

У цих Нормах використані терміни, установлені у Законі України від 11.07.2001 № 2628-III «Про дошкільну освіту»: будинок дитини, дитячий будинок інтернатного типу, дитячий садок, дошкільний навчальний заклад компенсуючого типу, центр розвитку дитини, ясла, ясла-садок; у Положенні про дошкільний навчальний заклад, затв. постановою Кабінету Міністрів України від 12.03.2003 № 305: дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) комбінованого типу, санаторний дошкільний навчальний заклад, спеціальний дошкільний навчальний заклад; у Положенні про навчально-виховний комплекс «дошкільний навчальний заклад – загальноосвітній навчальний заклад», «загальноосвітній навчальний заклад дошкільний навчальний заклад», затв. постановою Кабінету Міністрів України від 12.03.2003 № 306: навчально-виховний комплекс «дошкільний навчальний заклад – загальноосвітній навчальний заклад», «загальноосвітній навчальний заклад – дошкільний навчальний заклад»; у наказі Міністерства освіти і науки України від 06.02.2015 № 104/52 «Про затвердження Порядку комплектування інклюзивних груп у дошкільних навчальних закладах»: інклюзивна група.

Нижче подано терміни, додатково вжиті в цих Нормах, та визначення позначених ними понять

3.1 група короткотривалого перебування дітей

Група, яка створюється для догляду та загального розвитку дітей від 2,5 до 6-7 років або для підготовки дітей п'ятирічного віку до навчання в загальноосвітній школі тощо.

3.2 груповий осередок

Блок взаємозв'язаних приміщень (роздягальня, ігрова, спальня, туалетна, буфетна), призначений для основного перебування групи дітей одного (або різного) дошкільного віку в будинках ясел, дитячих садків, ясел-садків.

3.3 житловий осередок

Блок взаємозв'язаних приміщень для проживання однієї групи дітей у будинках дитини або дитячих будинках інтернатного типу (роздягальня, ігрова, спальня, туалетна, буфетна, комора, кімната персоналу з душовою, а також приміщення для сушіння одягу, зберігання колясок, зберігання сезонних речей; у складі житлового осередку дитячих будинків додатково передбачаються їдальня та ванно-душова, а будинків дитини – веранда для сну на свіжому повітрі).

3.4 комплекс ясел-садків

Дошкільний навчальний заклад великої місткості (320 і більше місць), що створюється у вигляді окремо розташованих або зблокованих будинків ясел (не більше ніж на 8 груп кожний), будинків дитячих садків (не більше ніж на 10 груп кожний) і службово-побутового будинку, а також може формуватися шляхом об'єднання двох-трьох будинків ясел-садків з розвинутим за складом приміщень службово-побутовим блоком.

4 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1 До ясел, дитячих садків і ясел садків можуть входити групи з різним режимом роботи: денні, цілодобові, короткотривалого перебування, а також санаторні, спеціальні у закладах компенсуючого та комбінованого типу, інклюзивні.

4.2 Розрахункова кількість дітей у вікових групах дошкільних навчальних закладів та групах короткотривалого перебування дітей дошкільного віку приймається згідно з обов'язковим додатком А. Кількість і співвідношення вікових груп слід приймати за завданням на проектування.

4.3 Місткість ясел, дитячих садків і ясел-садків не повинна перевищувати 300 місць (16 груп), будинків дитини і дитячих будинків інтернатного типу – не більше ніж 200 місць.

Місткість та організаційна структура комплексів дошкільних навчальних закладів визначається завданням на проектування. Кількість місць у кожному будинку (корпусі) з приміщеннями дитячих групових осередків не повинна перевищувати 300.

4.4 Дошкільні навчальні заклади місткістю до 160 місць дозволяється об'єднувати із загальноосвітніми навчальними закладами, створюючи тим самим навчально-виховні комплекси, а в селищах міського типу та селах при місткості

до 120 місць – з квартирою для обслуговуючого персоналу.

4.5 Влітку допускається збільшення кількості місць у дошкільних навчальних закладах за рахунок будівництва літніх павільйонів. Для закладів на 60 і менше дітей кількість місць у павільйонах не повинна перевищувати кількість місць в основному будинку. Для закладів більшої місткості загальна кількість місць у павільйонах не повинна перевищувати 50% місткості основного будинку і бути не більше 100.

Літні павільйони мають проектуватися неопалюваними місткістю на 1-2 групи (до 40 місць). Склад і площі приміщень харчоблоку і пральні слід визначати з розрахунку максимальної кількості місць у дошкільному навчальному закладі на літній період.

4.6 Приміщення для груп короткотривалого (до 4-х годин) перебування дітей дошкільного віку дозволяється передбачати у першому-другому поверхах житлових будинків та громадських центрів житлових утворень. Кількість груп має визначатися *за завданням на проектування* згідно з місцевими умовами.

4.7 Будинки і обладнання дошкільних навчальних закладів слід проектувати із сертифікованих матеріалів, у тому числі з урахуванням вимог ДСанПіН 8.2.1-181.

5 ВИМОГИ ДО ЗАБУДОВИ ДІЛЯНКИ

5.1 Будинки дошкільних навчальних закладів слід розміщувати на окремих земельних ділянках, що розташовуються згідно з вимогами ДБН 360 і ДСП 173.

Для груп короткотривалого перебування дітей, що розміщуються в будинках іншого призначення, окремі земельні ділянки не передбачаються.

5.2 Дозволяється безпосереднє примикання ділянок ясел, дитячих садків і ясел-садків до торців житлових будинків без вікон, до яких прибудовується зазначений дошкільний навчальний заклад з урахуванням вимог додатка 3.1 ДБН 360.

Ділянки дошкільних навчальних закладів з квартирою для персоналу можуть блокуватися з присадибними ділянками, але з обов'язковим відокремленням огорожею або смугою зелених насаджень. Господарські зони в такому разі можуть суміщуватися.

5.3 Площі земельних ділянок дошкільних навчальних закладів, що розміщуються у житловій забудові, з розрахунку на одне місце рекомендується приймати згідно з таблицею 1; в навчально-виховних комплексах, що включають дошкільний та загальноосвітній навчальні заклади, площу на одне місце слід приймати не менше вказаних у ДБН 360.

Таблиця 1

Найменування закладу	Місткість закладу, місць	Площа на одне місце, м ²
Ясла, дитячі садки, ясла-садки, дитячі будинки інтернатного типу	До 40	50
Ясла, дитячі садки, ясла-садки, дитячі будинки інтернатного типу	Більше 40 до 80	45
Будинки дитини		40
Ясла, дитячі садки, ясла-садки, будинки дитини, дитячі будинки інтернатного типу	Понад 80	40
Комплекси ясел-садків	Більше 320	35

В закладах із збільшенням кількості місць на літній період площі ділянок слід приймати за максимальною місткістю.

5.4 Скорочення площ ділянок за рахунок озеленення допускається:

- в умовах реконструкції та щільної забудови — до 20%;
- при уклонах рельєфу більше 20% — до 15%;
- для дошкільних навчальних закладів, вбудованих та вбудовано-прибудованих до житлових будинків — до 10%.

5.5 Озеленення ділянок дошкільних навчальних закладів повинно становити не менше ніж 20 м² на одне місце.

В умовах реконструкції будинків та щільної забудови або прилягання ділянок дошкільних навчальних закладів безпосередньо до лісових або паркових територій допускається зменшення площі озеленення на 30% або

до 14 м² на місце в дошкільному навчальному закладі. До розрахункової площі озеленення слід включати газони, майданчики з трав'яним покриттям, квітники, город-ягідник або «екологічну стежину» (див. 5.14).

5.6 Ділянки дошкільних навчальних закладів повинні обладнуватися поливальним водопроводом і мати огорожу заввишки не менше 1,6 м. По периметру ділянки створюється захисна смуга із дерев, чагарників і газонів завширшки 3 м.

При висаджуванні дерев та чагарників враховують умови інсоляції, сонце-, вітро-, шумо-, пилозахисту приміщень будинку та майданчиків.

5.7 На земельній ділянці повинні передбачатись такі функціональні зони: забудови, групових майданчиків, спортивно-ігрова, юних натуралістів та господарська. Зазначені зони та території майданчиків рекомендується розмежовуватись живою огорожею.

5.8 Зона забудови ділянки включає капітальні будинки, літні павільйони, криті переходи та інші споруди. Будинки повинні розташовуватися не ближче 25 м від червоної лінії вулиць; для сільських населених пунктів при містобудівному обґрунтуванні ця відстань може бути скорочена. Відстань від будинків до найближчих житлових будинків приймається за вимогами інсоляції та освітленості, а також за протипожежними вимогами ДБН 360. При розходженні санітарних та протипожежних нормативів приймається більша відстань.

До всіх будинків зони забудови повинні передбачатись під'їзди завширшки не менше 3,5 м з твердим покриттям для пожежних машин, які мають забезпечувати доступ пожежних підрозділів у кожне приміщення дошкільного навчального закладу.

5.9 У зоні групових майданчиків слід передбачати майданчики для дітей ясельного віку до 3 років площею із розрахунку не менше 8,0 м² на місце, майданчики для дітей віком від 3 до 6 років площею не менше 7,5 м² на місце, тіньові навіси за кількістю групових майданчиків площею не менше

40 м² кожен. Навіси до площі майданчиків не включаються, а для груп, що розміщуються в літніх павільйонах не влаштовуються.

5.10 Майданчики для дітей ясельного віку повинні мати трав'яне покриття, майданчики для дошкільників садових груп – частково трав'яне і частково (не більше 60 м²) ґрунтове покриття з домішками твердих дрібнозернистих сертифікованих місцевих будівельних матеріалів.

5.11 Спортивно-ігрова зона дошкільних навчальних закладів місткістю до 160 місць включає фізкультурний майданчик, призначений для одночасного використання однією групою. Для закладів більше 160 місць передбачається 2 фізкультурних майданчики – для ясельних і садових груп. Майданчики слід проектувати площею із розрахунку не менше 13,5 м² на 1 дитину в групі. Покриття майданчиків виконуються з сертифікованих матеріалів.

5.12 На фізкультурному майданчику для занять садових груп повинні бути передбачені: місце для гімнастичних снарядів, бігова доріжка завдовжки не менше 30 м, яма для стрибків і лужок для рухливих ігор. При об'єднанні майданчиків допускається створення дитячого міні-стадіону площею не менше ніж 400 м².

Для загартування дітей та організації ігор з водою в спортивно-ігровій зоні слід передбачати гідромайданчик з твердим покриттям, на якому допускається влаштування плескального басейну, завглибшки 0,25 м з підведенням водопровідної води та відведенням стічної води до системи централізованого водовідведення.

5.13 Відстань від групових, фізкультурних, ігрових майданчиків до найближчих житлових будинків приймається не менше 12 м. Майданчики слід з'єднувати кільцевою доріжкою з твердим покриттям завширшки не менше 1,5 м, розміткою та встановленням шляхових знаків для навчання правилам поведінки пішоходів, їзди на велосипедах і педальних машинах. (рекомендується влаштування спеціального майданчика для навчання

правилам поведінки пішоходів на вулиці). Кільцева доріжка може бути суміщена з об'їздом навколо будинків.

5.14 Зона юних натуралістів в яслах, дитячих садках і яслах-садках повинна мати ділянки овочевих і плодоягідних культур або «екологічну стежину» (з куточками лісу, луків, городу, саду, квітнику) загальною площею з розрахунку $0,75 \text{ м}^2$ на місце у садових групах, а в будинках дитини – площею $0,5 \text{ м}^2$ на місце. Додатково допускається обладнувати зоокуточок площею не менше 30 м^2 .

Зона юних натуралістів в дитячих будинках інтернатного типу включає «екологічну стежину» або ділянки овочевих і плодоягідних культур, які дозволяється розміщувати централізовано або біля групових майданчиків площею з розрахунку $1,5 \text{ м}^2$ на місце. Допускається передбачати теплицю з вольєром для тварин площею не менше 150 м^2 . Вольєр слід розташовувати на відстані не менше 25 м від будинку дошкільного навчального закладу та найближчих житлових будинків.

5.15 Господарську зону слід проектувати площею: для ясел, дитячих садків і ясел-садків місткістю до 40 місць – не менше 70 м^2 , місткістю понад 40 до 120 місць, а також будинків дитини і дитячих будинків інтернатного типу до 100 місць – не менше 100 м^2 ; для ясел, дитячих садків і ясел-садків місткістю понад 120 місць – не менше 150 м^2 ; для будинків дитини та дитячих будинків інтернатного типу понад 100 місць – не менше 200 м^2 .

У селищах і селах в разі відсутності централізованих систем теплопостачання, водовідведення тощо наведені показники можуть бути збільшені виходячи з місцевих умов за завданням на проектування.

5.16 Господарська зона повинна розміщуватись біля входу до виробничих приміщень харчоблоку і пральні, відокремлюватись від групових і фізкультурних майданчиків, мати тверде покриття та самостійний в'їзд, ізольований від входів на ділянку. В господарській зоні передбачається контейнерний майданчик (згідно з ДСТУ-Н Б В.2.2-7, ДСанПіН 145, 9.2 ДБН

С.20 ДБН В.2.2-4:2018

Б.2.2-5); місце для сушіння білизни і постільних речей не менше ніж 15 м²; за необхідністю – сарай та овочесховище. У господарській зоні допускається передбачати автостоянки для тимчасового зберігання автомобілів працівників дошкільних навчальних закладів.

Допускається передбачати гараж для службових автомобілів для будинків дитини і дитячих будинків інтернатного типу. Контейнерний майданчик і гараж повинні розміщуватись не ближче 25 м від будинку дошкільного навчального закладу, в умовах реконструкції цю відстань допускається скорочувати до 20 м.

6 ОБ'ЄМНО-ПЛАНУВАЛЬНІ РІШЕННЯ

Загальні вимоги

6.1 Дошкільні навчальні заклади рекомендується розміщувати в окремо розташованих будинках.

Допускається розміщення:

- вбудованих приміщень груп короткотривалого (до 4-х годин) перебування дітей дошкільного віку (ясельного до 3-х років, садового від 3-х до 6-ти – 7-ми років) у 1-2 поверхи житлових та громадських будинків;
- вбудованих дошкільних навчальних закладів загального розвитку (ясел, ясел-садків, дитячих садків) місткістю до 80 місць (до 4-х груп) у 1-2 поверхи житлових будинків;
- вбудовано-прибудованих дошкільних навчальних закладів загального розвитку місткістю до 120 місць (до 6 груп) у 1-2 поверхи житлових будинків із урахуванням 9.5 цих Норм;
- прибудованих дошкільних навчальних закладів загального розвитку місткістю до 160 місць (до 8 груп) до глухих торців житлових будинків із урахуванням 9.5 цих Норм.

Комплекси ясел-садків і навчально-виховні комплекси «дошкільний навчальний заклад – загальноосвітній навчальний заклад» можуть складатися з окремо розташованих або зблокованих корпусів, місткість яких приймається

з урахуванням 9.1 цих Норм.

6.2 Кількість поверхів дошкільних навчальних закладів приймається до 2-х поверхів з урахуванням 9.1 цих Норм. Триповерхові будинки дошкільних навчальних закладів (крім закладів спеціального типу) дозволяється проектувати у найкрупніших, крупних та великих містах несейсмічних районів за додержання вимог 9.3, 9.8, 9.11 цих Норм та улаштування системи оповіщення про пожежу і управління евакуацією людей не нижче 4 типу (СО4). В інших населених пунктах триповерхові

будинки дошкільних навчальних закладів (крім закладів спеціального типу) дозволяється проектувати на ділянках, що мають складний рельєф, за умови дотримання вимог, які наведені в попередньому абзаці, та влаштування безпосередніх виходів з 1-го та 2-го поверхів на рівень планувальної позначки землі.

6.3 Висота надземних поверхів будинків дошкільних навчальних закладів від підлоги до підлоги наступного поверху повинна прийматися не менше 3,3 м.

У надземних поверхах слід розміщувати приміщення дитячих груп (групові і житлові осередки), зали для музичних і фізкультурних занять, медичні приміщення, харчоблок. На третьому поверсі допускається розташовувати приміщення для старших груп, зали, ігрове-комп'ютерний клас, кабінет завідуючого, методкабінет, кімнату завгоспа, комори; в цокольному поверсі – службово-побутові приміщення, крім кабінету завідуючого та методичного кабінету, а також пральню та кухню, заготівельний цех, мийну кухонного посуду, охолоджувальні камери та комори; в підвальному поверсі – охолоджувальні камери, овочесховище, комори (за винятком комори сухих продуктів), столярно-слюсарну майстерню, що забезпечує функціонування закладу.

Розміщення виробничих приміщень з категорією за вибухопожежною небезпекою вищою ніж «В» у будинках дошкільних навчальних закладів не допускається.

У будинках дошкільних навчальних закладів, що розміщуються на радононебезпечних ділянках, рекомендується на першому поверсі розташовувати приміщення з обмеженим перебуванням дітей (службово-побутові, медичні, харчоблок, пральню тощо) і посилювати герметизацію перекриттів над підвалом.

Висоту підвального поверху та технічного підпілля слід приймати за ДБН В.2.2-9.

6.4 При розробленні об'ємно-планувальних рішень будинків дошкільних навчальних закладів для будівництва в різних природно-кліматичних умовах необхідно враховувати вимоги ДСТУ-Н Б В.1.1-27, ДБН В.2.2-9, ДБН В.2.2-17.

Об'ємно-планувальне рішення будинків дошкільних навчальних закладів для будівництва у I, II та III кліматичних районах необхідно приймати, як правило, централізованим або блоковим. Будинки, які розміщуються у степових зонах цих кліматичних районів, можуть мати замкнені або напівзамкнені конфігурації та покрівлі, що вентилуються.

Для будівництва на територіях, які розташовані над гірничими виробками, на просадних ґрунтах і зонах з сейсмічністю 7 балів і вище повинні прийматися блокові рішення, які забезпечують розрізку будинку деформаційними швами на відсіки.

У III, IV і V кліматичних районах на територіях з уклоном рельєфу більше 35% допускаються ярусні та галерейні рішення.

Влаштування неопалюваних переходів між блоками не допускається.

6.5 У будинках дошкільних навчальних закладів слід передбачати зовнішні входи до приміщень для дітей, а також центральний (службовий) вхід у будинок. Центральний вхід допускається об'єднувати із входом до приміщень для дітей садового віку.

Зовнішні входи до приміщень для дітей ясельного віку повинні бути самостійними. Загальні входи допускається проектувати з розрахунку не більше ніж на 2 ясельні або 4 садові групи в яслах, дитячих садках і яслах-садках, не більше ніж на 4 ясельні групи в будинках дитини та не більше ніж на 6 груп в дитячих будинках інтернатного типу.

При зовнішніх входах допускається проектувати хол-вестибюль на 2-4 групи із розрахунку 6 м^2 на кожну, а на одну групу – шлюз площею не менше 4 м^2 . При холах-вестибюлях і шлюзах дозволяється передбачати дитячі туалети із розрахунку один унітаз і один умивальник на 2-4 групи.

6.6 Зовнішній вхід до вестибюлю, холу або коридору будинків дошкільних навчальних закладів слід проектувати з вхідним тамбуром. Зовнішні входи, які ведуть безпосередньо до приміщень дитячих групових осередків, слід проектувати з одним тамбуром для IV кліматичного району та з двома тамбурами в решті кліматичних районів.

Перед зовнішніми входами слід влаштовувати пандус, який проектується згідно з вимогами ДБН В.2.2-9 і ДБН В.2.2-17.

6.7 Структуру будинків дошкільних навчальних закладів необхідно створювати на основі функціонально об'єднаних груп приміщень: дитячих осередків; приміщень для музичних, фізкультурних, навчальних занять та ігор; медичних; службово-побутових приміщень; харчоблоку; пральні.

6.8 Вимоги до проектування спеціальних дошкільних навчальних закладів і групових осередків для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, наведені у додатку Б цих Норм.

Приміщення дитячих груп

6.9 Кожна вікова група дітей в дошкільних навчальних закладах повинна розміщуватись у приміщеннях групового осередку (ясла, дитячі садки, ясла-садки) або в приміщеннях житлового осередку (будинки дитини і дитячі будинки інтернатного типу). Груповий (житловий) осередок, призначений для дітей певного віку, має бути ізольованим від решти групових осередків і повинен мати зручні зв'язки з іншими функціональними групами приміщень.

В яслах, дитячих садках і яслах-садках допускається використання групових осередків універсального типу: для дітей ясельного або садового віку.

6.10 Групові осередки для дітей ясельного віку розташовують на першому поверсі у безпосередньому зв'язку з земельною ділянкою. У яслах, яслах-садках, комплексах ясел-садків групові осередки для дітей старших

двох років, а в будинках дитини житлові осередки для дітей старших одного року допускається розміщувати на другому поверсі.

Під дитячими осередками забороняється розміщувати харчоблок, пральню, комори, столярно-слюсарну майстерню, майстерні з ремонту взуття та одягу, а також інші приміщення, у яких є джерела шуму та вібрацій.

6.11 Мінімальний склад приміщень для груп короткотривалого перебування дітей має включати: роздягальню, ігрову, туалетну, гардеробну з туалетом для персоналу, підсобне приміщення. Розрахункова площа приміщень має бути не менше 6,0 м² на одне місце.

6.12 Групові осередки ясел, дитячих садків і ясел-садків повинні складатися з роздягальні, ігрової, спальні, туалетної, буфетної. Склад та площі приміщень дитячих осередків, які проектується у сільських дошкільних навчальних закладах для змішаних ясельно-садових груп, приймаються як для садових груп.

В житлових осередках будинків дитини та дитячих будинків інтернатного типу, крім роздягальні, ігрової, спальні, туалетної та буфетної, слід передбачати комору, кімнату персоналу з душовою, приміщення для сушіння одягу, зберігання колясок, зберігання сезонних речей. Додатково до складу приміщень житлових осередків будинків дитини включають веранди, а дитячих будинків інтернатного типу – їдальню та ванно-душове приміщення.

У літніх павільйонах для кожної групи дітей потрібно передбачати роздягальню, ігрову, спальню, туалетну, буфетну та комору.

6.13 Площі приміщень дитячих осередків дошкільних навчальних закладів слід приймати не меншими ніж наведені у таблиці 2.

Таблиця 2

Найменування приміщень	Одиниця виміру	Ясла, дитячі садки і ясла-садки		Будинки дитини	Дитячі будинки інтернатного типу
		Ясельні групи	Садові групи		
1	2	3	4	5	6
Роздягальня	м ² на 1 місце	1,2	0,9	1,4	1,2
Ігрова	-"	3,3	2,5	3,6	3,3
Їдальня	-"	—	—	—	1,8
Спальня	-"	2,4	2,5	2,4	2,4
Веранда	-"	—	—	2,4	—
Туалетна	-"	1,1	1,0	1,2	0,9
Ванно-душова	-"	—	—	—	0,5
Буфетна	м ²	5,0	5,0	5,0	5,0
Комора	-"	—	—	6,0	6,0
Кімната персоналу з душовою	м ²	—	—	9,0 + 2,0	9,0 + 2,0
Приміщення:					
- сушіння одягу	-"	—	—	4,0	4,0
- зберігання колясок	-"	—	—	6,0	6,0
- зберігання сезонних речей	-"	—	—	4,0	4,0

6.14 Приміщення роздягальні в яслах, дитячих садках і яслах-садках обладнується персональними шафами для зберігання і сушіння одягу та взуття дітей (див. 8.11), а також шафою для верхнього одягу і взуття персоналу, шафою для іграшок, які виносяться на майданчики.

Для будинків дитини та дитячих будинків інтернатного типу суміжно з роздягальнями передбачаються приміщення для сушіння верхнього одягу та взуття, забезпечені гарячою водою та обладнані витяжною вентиляцією, а також комори для зберігання колясок, санчат та іншого інвентаря.

6.15 Приміщення ігрової повинно бути придатним для внутрішнього репланування та просторового виділення функціональних зон.

6.16 У групових осередках для дітей садового віку дитячих садків і ясел-садків допускається об'єднання ігрової та спальні в єдиний простір за допомогою розсувної перегородки.

6.17 Розміщувати ігрову слід з урахуванням наскрізного або кутового провітрювання. Допускається влаштовувати провітрювання ігрових через спальні.

6.18 Вікна ігрових не допускається розташовувати над вікнами кухні, пральні, плавального басейну. Не менше 50% вікон ігрових повинні обладнуватися верхніми фрамугами із щитками та важільними пристроями. Підвіконня слід встановлювати на висоті 0,6 м від рівня підлоги.

6.19 Спальні рекомендується розміщуватись суміжно з ігровими кімнатами і мають обладнуватися шафами для зберігання запасу чистої білизни та спальних речей. В будинках дитини та дитячих будинках інтернатного типу слід проектувати декілька спалень не більше ніж на 10 місць кожену.

6.20 Скорочення площі спалень при реконструкції будинків ясел, дитячих садків і ясел-садків допускається не більше ніж до 2,1 м²/місце. Якщо в дитячому осередку передбачається декілька спальних приміщень, то допускається збільшення норми площі до 2,7 м²/місце.

6.20 Їдальня – окреме приміщення для приймання їжі – передбачається у складі житлового осередку дитячих будинків інтернатного типу. Їдальня не може бути прохідною, повинна мати окремий вхід і розміщуватись суміжно з буфетною.

6.21 Туалетні в дитячих осередках слід проектувати як єдине приміщення з природним освітленням, яке складається із зон туалету та умивальної. Ванно-душову для дитячих будинків інтернатного типу необхідно виділяти вологонепроникною перегородкою в окреме приміщення.

Для старших садових груп слід передбачати відокремлені вбиральні для хлопчиків та дівчаток. У зоні туалету повинні розміщуватись в кабінах розміром 0,75м × 0,80м дитячі унітази і в окремій кабіні – унітаз для дорослих. Екрани-перегородки між кабінами слід виконувати з

негорючих матеріалів, а їх висота повинна бути 1,2 м (від підлоги). Злив (відуар) і дитячі унітази для старшої ясельної групи можуть встановлюватись без кабін.

В зоні умивальної слід передбачати умивальники для дітей та дорослих, рушникосушильник, а в туалетних без ванни – душовий піддон, який повинен мати підходи з трьох боків. У ванно-душовій встановлюються душові піддони, ванна зі змішувачем, ногомийка (ванночка для миття ніг).

Для дитячих групових осередків універсального типу слід передбачати встановлення обладнання, що забезпечує функціонування туалетної для дітей як ясельного, так і садового віку.

В туалетних осередків передбачається розміщення вішалок для рушників і господарської шафи для прибирального інвентаря (або вбудованої шафи),

а в туалетних ясельних груп – стелажу для горщиків.

6.22 Підлога у приміщеннях дитячих осередків повинна бути з сертифікованих матеріалів і має бути вологостійкою. Підлога в роздягальнях, ігрових і спальнях повинна мати утеплену основу. Для підлоги в туалетних і ванно-душових слід використовувати керамічні плитки з неслизькою поверхнею.

6.23 Стіни приміщень дитячих осередків повинні бути гладенькими, вологостійкими, і забезпечувати можливість прибирання вологим способом, коефіцієнт відбиття світла повинен бути 50–70%. Стіни в туалетній, ванно-душовій, буфетній слід облицьовувати глазурованою плиткою на висоту не менше 1,5 м. Опорядження стін решти приміщень дитячих осередків у будинках II, III, IIIБ ступенів вогнестійкості повинно виконуватись із негорючих матеріалів.

Приміщення для музичних, фізкультурних, навчальних занять та ігор

6.24 Кількість залів для музичних та фізкультурних занять у дошкільних навчальних закладах повинна визначатися завданням на проектування, але бути не меншою однієї універсальної зали в закладі з двома садовими або II-ми ясельними групами раннього віку та не меншою двох залів (музичний та фізкультурний), коли вказаних ясельних і садових груп 8 і більше. При кожному залі необхідно передбачати комори по 6 м^2 .

6.25 Зали не повинні бути прохідними. При наявності у будинку окремих залів для музичних та фізкультурних занять допускається об'єднувати їх за допомогою розсувної перегородки, що забезпечує нормативну звукоізоляцію.

6.26 Площа залів розраховується на проведення навчальних занять одночасно з однією групою. Площа залу для музичних занять у яслах, дитячих садках і яслах-садках приймається із розрахунку не менше ніж $3,7 \text{ м}^2$ на одне місце в садовій групі, залу для фізкультурних занять і універсального залу – не менше 5 м^2 . У закладах на 2 групи, а також при реконструкції будинків площу універсального залу допускається приймати 4 м^2 на місце в садовій групі.

У будинках дитини та дитячих будинках інтернатного типу площу залів слід приймати не меншою 5 м^2 на місце в ясельній або садовій групі.

6.27 Приміщення ігротеки у будинках місткістю 90 і більше місць, а також кімнату занять з технічними засобами навчання (ТЗН) або комп'ютерний клас у будинках понад 160 місць для ясел, дитячих садків і ясел-садків та дитячих будинків інтернатного типу допускається передбачати площею не менше 50 м^2 кожне. При проектуванні приміщень з комп'ютерною технікою для дітей (ігротека, комп'ютерний клас) слід враховувати вимоги ДСанПіН 5.5.6.009.

Кімнату ручної праці (образотворчого мистецтва) площею не менше 42 м^2 і логопедичний кабінет площею не менше 12 м^2 допускається передбачати у дитячих садках і яслах-садках місткістю понад 100 місць і дитячих будинках інтернатного типу місткістю 90 і більше місць.

Приміщення для індивідуальних музичних занять площею не менше 9 м² допускається передбачати у дитячих будинках інтернатного типу місткістю понад 90 місць.

6.28 Криті плавальні басейни для дошкільників слід проектувати з розрахунку одночасної пропускної спроможності:

- 2–4 дитини – для будинків дитини, центрів розвитку дитини;
- 10 дітей (1 підгрупа) – у складі дитячого садка, ясел-садка, дитячого будинку інтернатного типу, функціонуючих автономно, у складі комплексу ясел-садків або навчально-виховного комплексу.

6.29 До складу приміщень басейну повинні включатися: зал з ванною, дві роздягальні для хлопчиків і дівчаток з туалетами та душовими, кімната тренера, кімната медсестри, вузол керування та інші технічні приміщення для обслуговування басейну, комора інвентаря. При розміщенні додаткової ванни для дітей ясельного віку слід передбачити окреме приміщення роздягальні.

6.30 У басейнах, розташованих окремо, крім приміщень, вказаних у 6.29, необхідно додатково передбачити вестибюль з гардеробом площею 36 м², кабінет завідуючого – 9 м², кімнату відпочинку – 50 м².

В залі басейну повинна бути передбачена зона розминки площею не менше 24 м². У басейнах з одночасною пропускною спроможністю 10 дітей допускається проектування окремого приміщення для розминки площею не менше 36 м².

6.31 Басейн для навчання дошкільників плаванню повинен обладнуватись ванною розміром 12,5...15м × 6м, допускається зменшувати ванну до розміру 10м × 4м. Ванна розміром 3м × 2м розрахована на заняття з 2-4 дітьми ясельного віку і може використовуватись як додаткова для басейнів більшого розміру.

Глибина ванни басейну повинна забезпечувати нормальне проведення занять при зміні рівня води з 0,6 м до 0,8 м від дна. По периметру ванни слід передбачати обхідну доріжку завширшки не менше 0,75 м і 1,5 м з боку

виходу із душових, а також борт заввишки 0,15 м над підлогою і завширшки 0,3 м. Уклон дна ванни в бік випуску води має бути не менше 1%.

6.32 Площу роздягальні слід приймати із розрахунку не менше 1,2 м² на місце при одночасній пропускній спроможності басейну 10 дітей. Біля кожної роздягальні слід передбачати душові із розрахунку 1 душова сітка на 3 місця і туалет на 1 унітаз і 1 умивальник.

В місцях виходу із душової на обхідну доріжку повинен бути передбачений прохідний душ для ніг з безперервним потоком теплої свіжої води. Розмір ванни душу повинен бути не менше 0,8 м у напрямку проходу, а його глибина – 0,1 м.

6.33 Кімнату медсестри слід проектувати з входом із коридору площею не менше 6 м² у басейнах з одночасною пропускною спроможністю 10 дітей і площею не менше 8 м² у басейнах більшого розміру.

Кімната тренера має проектуватися зі входом із коридору, кабіною для переодягання, туалетом і душем загальною площею не менше 10 м².

Технічні приміщення для обслуговування басейну повинні мати окремий вихід на господарську зону, їх площі та склад слід приймати за вимогами ДБН В.2.2-13.

6.34 Підлога у фізкультурній та музичній залах допускається паркетна, у залі басейну, душових та туалетах її слід передбачати з керамічної плитки з неслизькою поверхнею або мозаїчного бетону, в технічних приміщеннях – цементну, в решті – з лінолеуму.

6.35 Опорядження стін у фізкультурній та музичній залах має бути із негорючих матеріалів, вологостійким і забезпечувати можливість прибирання вологим способом. Стіни залу басейну, туалетів і душових басейну слід облицьовувати керамічною глазурованою плиткою на висоту не менше ніж 1,8 м.

Медичні приміщення

6.36 В яслах, дитячих садках і яслах-садках передбачаються такі медичні приміщення: медична кімната, процедурний і фізіотерапевтичний кабінети, ізолятор.

Медична кімната і процедурний кабінет у будинках без оздоровчих (санаторних) груп місткістю до 100 місць розміщуються в одному приміщенні площею не менше 14 м², у будинках понад 100 місць, а також у будинках з санаторними групами вони повинні розміщуватися в різних приміщеннях з відокремленими входами площею не менше 14 м² і 8 м² відповідно.

Медична кімната проектується суміжно з однією із палат ізолятора. Між ними влаштовується застаканований проріз на висоті 1,2 м.

6.37 Фізіотерапевтичний кабінет у яслах, дитячих садках і яслах садках місткістю від 70 до 100 місць проектується площею 9 м², місткістю понад 100 до 200 місць – не менше 12 м², в закладах понад 200 місць, а також при наявності санаторних груп у дошкільних навчальних закладах будь-якої місткості – не менше 18 м².

6.38 Логопедичний кабінет площею не менше 12 м² допускається передбачати в дошкільних навчальних закладах загального розвитку (дитсадках і яслах-садках) і дошкільних закладах санаторного типу, в закладах спеціального типу такий кабінет передбачається залежно від їх профілю (див. додаток Б).

Стоматологічний кабінет та фітокімнату площею не менше 8 м² кожні, кабінет лікаря-спеціаліста площею не менше 9 м², а також кабінет лікувальної фізкультури (ЛФК) площею не менше 50 м² допускається передбачати

додатково в дошкільних навчальних закладах, в складі яких є санаторні та цілодобові групи, що охоплюють не менше 30% від загальної кількості дітей.

6.39 Кількість місць в ізоляторі ясел, дитячих садків і ясел-садків не повинна перевищувати 1,5% проектної місткості будинку. До складу ізолятора включаються: приймальна, палати, туалетна та приміщення для дезинфікуючих засобів.

Приймальна, якщо в ізоляторі передбачена одна палата, приймається площею не менше 6 м², якщо передбачено дві палати, – не менше 10 м². У приймальній розміщується мийка посуду, яким користується хворий.

Палати слід проектувати непрохідними, розрахованими на одне або два місця, площею не менше 6 м² і 9 м² відповідно.

Туалетна приймається площею не менше 4 м², для зберігання та приготування дезинфікуючих засобів виділяється окреме приміщення площею 3 м².

6.40 Медичні приміщення будинків дитини та дитячих будинків інтернатного типу повинні включати: ізолятор, кабінет лікаря площею 14 м², старшої медсестри – 9 м², фізіотерапевтичний та фітокабінети загальною площею не менше 36 м², процедурну-стерилізаційну – 12 м², приміщення для аптеки – 9 м². Крім того, в будинках дитини передбачається приміщення ЛФК площею 50 м² та приймально-карантинне відділення, а в дитячих будинках інтернатного типу – приймально-карантинне відділення та стоматологічний кабінет площею 9 м².

6.41 Кількість місць в ізоляторах будинків дитини, дитячих будинків інтернатного типу приймається із розрахунку не менше 5% від проектної місткості цих закладів. До складу ізолятора включаються: приймальна не менше 12 м², одно-, дво- та триліжкові палати площею відповідно 6, 9 і 14 м², кімната чергової медсестри площею 9 м² із застосуванням прорізу до однієї з палат, буфет-роздавальна – 5 м², ванна – 4 м², туалет з кімнатою для приготування дезинфікуючих засобів та зберігання прибирального інвентаря площею відповідно 4 і 5 м².

При ізоляторі допускається передбачати неопалювану веранду площею 2 м^2 на 1 місце його загальної місткості.

6.42 Кількість місць у приймально-карантинному відділенні будинків дитини та дитячих будинків інтернатного типу повинна становити 7–10% від проектної місткості закладу. До складу відділення будинків дитини включаються: вестибюль-чекальня та приймальня-оглядова площею не менше 12 м^2 кожна, санпропускник (роздягальня з ванною) загальною площею 8 м^2 , палати-бокси на 2 місця площею не менше 12 м^2 кожна, буфетна площею 5 м^2 .

Приймально-карантинне відділення дитячих будинків інтернатного типу включає ізоляційні палати на 1 або 2 ліжка площею 12 та 18 м^2 відповідно із шлюзом та туалетом.

6.43 Приймально-карантинне відділення та ізолятор повинні бути розташовані на першому поверсі, мати окремі виходи назовні, а в будинках дитини та дитячих будинках інтернатного типу розміщуватись таким чином, щоб ванними, про які йдеться в 6.42, можна було користуватись і для санітарної обробки дітей, що перебувають у палатах-боксах та ізоляційних палатах.

Виходи з ізолятора у яслах, дитячих садках і яслах садках місткістю до 160 місць, які проектується для I, II, III та V кліматичних районів, допускається суміщати із загальними входами до будівель.

6.44 Підлога та опорядження стін у медичних приміщеннях повинні виконуватись із сертифікованих матеріалів і забезпечувати можливість прибирання вологим способом.

Для підлог і стін у туалетах, душових, ванних слід використовувати керамічну плитку, при цьому стіни слід облицьовувати глазурованою плиткою на висоту не менше 1,8 м.

Службово-побутові приміщення

6.45 В дошкільних навчальних закладах загального розвитку треба передбачати кабінет завідуючого, кімнату завгоспа, методичний кабінет, психологічний кабінет, комору чистої білизни, господарську комору, туалети для персоналу, хол-вестибюль.

6.46 Склад службово-побутових приміщень будинків дитини і дитячих будинків інтернатного типу повинен визначатися завданням на проектування в залежності від типу та місткості закладу.

Рекомендується передбачати такі групи приміщень: адміністративні, методико-виховні, для зустрічей з родичами, обслуговуючі майстерні (столярну, слюсарну, з ремонту одягу та взуття дітей), складські, побутові (кімната техперсоналу, кастелянська, перукарня, туалети персоналу), вестибюль з гардеробом.

6.47 Кабінет завідуючого в яслах, дитячих садках і яслах-садках місткістю до 40 місць об'єднується з кімнатою завгоспа та методичним кабінетом в одному приміщенні площею не менше 12 м², у будинках понад 40 і до 200 місць проектується окремий кабінет завідуючого площею не менше 9 м², а у будинках більшої місткості – не менше 12 м².

Окрема кімната для завгоспа передбачається площею не менше 6 м² для будинків місткістю понад 60 місць.

6.48 Методичний кабінет у дошкільних навчальних закладах місткістю понад 40 і до 100 місць приймається площею не менше 12 м², понад 100 і до 200 місць – 18 м², понад 200 місць – 24 м².

В дошкільних навчальних закладах місткістю більше 120 місць слід передбачати окрему кімнату інструктора з фізичного виховання площею не менше 9 м² із душовою.

Психологічний кабінет у дошкільному навчальному закладі повинен мати два приміщення: робочий кабінет практичного психолога (соціального педагога) та навчальний психологічний кабінет. Площі кабінетів слід

приймати: робочого – не менше 12 м² у закладах місткістю до 160 місць і не менше 18 м² у закладах більшої місткості; навчального – не менше 24 м².

6.49 Господарська комора площею не менше 6 м² передбачається у будинках ясел, дитячих садках і яслах-садках місткістю до 80 місць, у будинках на 90 – 200 місць слід влаштовувати 2 госпкомори площею по 6 м² кожна, а у будинках понад 200 місць – 3 комори загальною площею 24 м².

Комори для зберігання взуття та особистих речей площею не менше 4 м² кожна слід передбачати додатково в будинках дитини та дитячих будинках інтернатного типу.

6.50 Комору чистої білизни в яслах, дитячих садках і яслах-садках місткістю до 120 місць слід проектувати площею не менше 6 м², місткістю понад 120 місць – площею 10 м². У будинках дитини та дитячих будинках інтернатного типу площа комори приймається не менше 10 м².

Комору брудної білизни площею до 6 м² допускається проектувати у дошкільних навчальних закладах на 120 і більше місць.

Двері комор повинні бути протипожежними 2-го типу.

6.51 Кімнату кастелянші (кастелянську) площею не менше 6 м² слід передбачати у яслах, дитячих садках і яслах-садках місткістю понад 200 місць. У будинках дитини та дитячих будинках інтернатного типу місткістю 90 і більше місць треба проектувати кастелянську-примірювальну площею не менше 14 м².

6.52 Кімнату технічного персоналу площею не менше 8 м² та столярно-плюсарну майстерню площею не менше 18 м² допускається проектувати у яслах, дитячих садках і яслах-садках місткістю понад 120 місць. У будинках місткістю більше 200 місць – кімнату психологічного розвантаження персоналу площею не менше 12 м².

Хол-вестибюль у будинках місткістю від 90 до 200 місць приймається площею не менше 12 м², понад 200 місць – не менше 18 м².

Приміщення для лагодження взуття та білизни площею 8 м² кожне, перукарню не менше 7 м², а також комору при кімнаті техперсоналу площею 4 м² допускається передбачати додатково у будинках дитини та дитячих будинках інтернатного типу місткістю 120 і більше місць.

Туалети персоналу слід обладнувати одним унітазом та одним умивальником.

6.53 Підлога та стіни в адміністративних, методико-виховних приміщеннях і майстернях повинні бути вологостійкими і забезпечувати можливість прибирання вологим способом, коефіцієнт відбиття світла має бути в межах 50–70%.

Харчоблок

6.54 У дошкільних навчальних закладах необхідно проектувати харчоблоки, що працюють на сировині. Технологічне обладнання харчоблоків слід приймати на електричному живленні.

6.55 Склад та площі приміщень харчоблоків слід приймати не менше вказаних у таблиці 3.

Таблиця 3

Найменування приміщень	Площа приміщень харчоблоку, м ² , при кількості місць у будинку			
	до 40	понад 40 до 120	понад 120 до 200	понад 200 до 300
Кухня з роздавальною	18	24	28	34
Мийна кухонного посуду	5	6	8	10
Заготівельний цех*	8	10	12	16
Охолоджувальні камери	–	–	7	9
Комора сухих продуктів	8	8	8	10
Комора овочів	4	6	8	10
Завантажувальна**	8	10	12	14
Кімната персоналу	6	9 – 12	16	12
Їдальня персоналу	–	–	–	10
Душова	На одну сітку			
Туалет персоналу	1 унітаз та 1 умивальник			
* поділяється на дві зони: обробки м'яса-риби та овочів-фруктів;				

** з місцем для зберігання та миття тари площею не менше 4 м ² .

У дошкільних навчальних закладах допускається влаштування загальної їдальні (обіднього залу) для дітей старших 3-х років за умови приймання їжі у 1–2 зміни одночасно не більше ніж 3–4 групами (60–80 посадочних місць). Площу обіднього залу слід визначати із розрахунку не менше 1,0 м² на одне посадочне місце. При обідньому залі слід передбачати роздавальну, мийну столового посуду, комору для зберігання прибирального інвентаря та дезинфікуючих засобів, камеру тимчасового зберігання харчових відходів, а також умивальну та туалетну для дошкільників. Площі цих приміщень визначаються завданням на проектування залежно від місткості обідньої зали. При влаштуванні загальної їдальні для дошкільників у складі приміщень їх групових осередків необхідно передбачати буфетні на випадок карантину.

У будинках дошкільних навчальних закладів місткістю до 40 місць допускається передбачати в одному приміщенні кухню, мийну кухонного посуду та заготівельний цех за умови дотримання відповідного зонування з відокремленням зон перегородками заввишки 1,8 м.

6.56 3 харчоблоків слід передбачати окремий вихід назовні. Евакуаційний вихід через завантажувальну, а також прохідні комори або прохід через кухню не допускається.

Для приймання та транспортування продуктів до складських приміщень повинні бути передбачені відповідні засоби механізації.

6.57 Для вертикального транспортування їжі у всіх триповерхових будинках, а також двоповерхових місткістю 150 і більше місць повинні встановлюватися вантажні підйомники (ліфти службові згідно з вимогами ДСТУ ISO 4190-3) вантажопідйомністю 100 кг.

Не допускається встановлення підйомників, вентиляційних та охолоджувальних камер суміжно або над (під) ігровими та спальнями.

В разі їх розміщення поряд із залами, ігротекою, навчальним (комп'ютерним) класом необхідно влаштовувати звукоізоляцію.

Підлога у приміщеннях харчоблоку виконується із керамічної плитки з неслизькою поверхнею, опорядження стін повинно бути вологостійким і забезпечувати можливість прибирання приміщень вологим способом; стіни кухні, мийної, заготівельного цеху, охолоджувальних камер, душової, туалету необхідно облицьовувати глазурованою плиткою на висоту не менше ніж 1,8 м.

Пральня

6.58 Площа пральні визначається в залежності від обладнання, що встановлюється, та обсягу білизни, яка безпосередньо переться у дошкільному навчальному закладі, але не менше 14 м² при місткості будинку до 40 місць; не менше 18 м² для будинків понад 40 до 60 місць; 24 м² – понад 60 до 120 місць; 30 м² – понад 120 до 200 місць; не менше 40 м² – понад 200 місць.

6.59 Пральня для ясел, дитячих садків і ясел-садків проектується з двох приміщень: приміщення для прання та сушильно-прасувальної, а для будинків дитини та дитячих будинків інтернатного типу з трьох: приміщення для прання, сушильної, прасувальної, які розміщуються суміжно.

У будинках місткістю до 120 місць (включно) пральню допускається проектувати в одному приміщенні (із відокремленими перегородками заввишки 1,8 м зонами для прання, сушіння та прасування білизни) і передбачати до нього один вхід; для будинків більшої місткості входи до приміщення для прання та сушильно-прасувальної слід влаштовувати відокремленими.

Двері сушильно-прасувальної та прасувальної повинні бути протипожежними 2-го типу.

Розташовувати входи до пралень навпроти входів до групових осередків, харчоблоку та медичних приміщень не допускається. З пральні слід

передбачати вихід на господарську зону ділянки, який може бути суміщеним із службовим входом для будинків місткістю до 120 місць.

6.60 Приміщення для сортування та здавання брудної білизни площею 4 м² слід передбачати у дошкільних навчальних закладах до 300 місць включно при їх обслуговуванні централізованою пральнею. Для закладів більшої місткості площа приміщення збільшується до 6 м².

6.61 Підлога та стіни в прасувальній, сушильній, приміщеннях сортування та здавання білизни повинні бути вологостійкими, підлога у приміщенні для прання влаштовується з керамічної плитки, а стіни мають бути облицьовані глазурованою плиткою на висоту не менше 1,8 м.

7 ВИМОГИ МЕХАНІЧНОГО ОПОРУ ТА СТІЙКОСТІ

7.1 Прийнята конструктивна система будинку повинна забезпечувати міцність, жорсткість і стійкість будівлі на стадії будівництва і в період експлуатації при дії всіх розрахункових навантажень і впливів відповідно до вимог ДБН В.3.1-XX:201X «Експлуатаційна придатність будівель та споруд. Основні положення».

7.2 Основи та несучі конструкції будинку повинні бути запроектовані та збудовані таким чином, щоби в процесі його будівництва й у розрахункових умовах експлуатації була виключена можливість:

- руйнування або пошкодження конструкцій, що призводить до необхідності припинення експлуатації будинку;
- неприпустимого погіршення експлуатаційних властивостей конструкцій або будинку в цілому через деформації або виникнення тріщин.

Для забезпечення надійності конструкцій та елементів протягом терміну експлуатації будинку слід застосовувати матеріали, які мають необхідну довговічність і відповідають вимогам ремонтпридатності; всі з'єднання та

вузли конструкцій, повинні мати термін служби, який відповідає терміну експлуатації будівлі.

7.3 Конструкції та основи будинку повинні бути розраховані на сприйняття постійних навантажень від власної ваги несучих та огорожувальних конструкцій; тимчасових рівномірно розподілених і зосереджених навантажень на перекриття; снігових і вітрових навантажень для даного кліматичного району будівництва.

7.4 Фундаменти будинку повинні бути запроектовані з урахуванням фізико-механічних характеристик ґрунтів, характеристик гідрогеологічного режиму на площадці забудови, а також ступеня агресивності ґрунтів і підземних вод по відношенню до фундаментів та підземних інженерних мереж і повинні забезпечувати необхідну рівномірність осідання під елементами будинку.

7.5 У випадку виникнення при проведенні реконструкції додаткових навантажень та впливів на частину будинку, що залишилася, його несучі та огорожувальні конструкції, а також ґрунти основи повинні бути перевірені на ці навантаження і впливи відповідно до ДБН В.1.2-2 незалежно від фізичного зносу конструкцій. При цьому слід враховувати фактичну несучу здатність ґрунтів основи в результаті їх зміни під час експлуатації, а також підвищення з часом міцності бетону в бетонних і залізобетонних конструкціях.

7.6 Під час реконструкції будинку повинні бути враховані зміни в його конструктивній схемі, які виникли в процесі експлуатації цього будинку (у тому числі поява нових прорізів, які є додатковими до попереднього проектного рішення, а також вплив проведеного ремонту конструкцій або їх посилення).

7.7 При розробленні конструктивних рішень будинків, що зводяться у звичайних умовах будівництва, слід керуватися ДБН В.1.1-7, ДБН В.1.2-2, ДБН В.1.2-6, ДБН В.1.2-7, ДБН В.1.2-14, ДБН В.2.1-10, ДБН В.2.6-14,

ДБН В.2.6-98, ДБН В.2.6-161, ДБН В.2.6-162, ДБН В.2.6-163, ДСТУ Б В.1.2-3, ДСТУ-Н Б В.1.1-27, ДСТУ-Н Б В.1.2-13, ДСТУ-Н В.2.6-214.

В особливих умовах будівництва (просідаючі ґрунти, підроблювані території, сейсмічні райони) необхідно додатково керуватися ДБН В.1.1-24, ДБН В.1.1-3, ДБН В.1.1-5, ДБН В.1.1-12.

7.8 Конструктивна система будинків повинна бути запроектована згідно з вимогами ДБН В.1.2-6 так, щоб забезпечити надійну експлуатацію, в тому числі її загальну стійкість при аварійних ненормованих локальних руйнівних навантаженнях на окремі несучі конструкції, як мінімум на час, необхідний для евакуації людей (вибухи різного типу, пожежі, падіння важких предметів, наїзди важкого транспорту).

8 ІНЖЕНЕРНЕ ОБЛАДНАННЯ БУДИНКІВ

Сміттєзбирання

8.1 При проектуванні дошкільних навчальних закладів слід передбачати інженерне обладнання для проведення сміттєзбирання та прибирання приміщень відповідно до вимог ДСанПіН 145 і СР 234.

Водопостачання та каналізація

8.2 Будинки дошкільних навчальних закладів повинні обладнуватись системами господарсько-питного, протипожежного, гарячого водопостачання, системою водовідведення (каналізацією і водостоком) згідно з ДБН В.2.5-64. Якість питної води у будинках має відповідати вимогам ДСанПіН 2.2.4-171.

На вводі водопроводу від зовнішньої мережі водопостачання слід встановлювати лічильник холодної води. При підключенні внутрішньої

системи гарячого водопостачання до зовнішньої мережі необхідно встановлювати лічильники гарячої води на подавальному і циркуляційному трубопроводах. На вводі водопроводу від зовнішньої мережі з тиском 0,3 МПа і більше слід встановлювати регулятор прямої дії для зниження тиску у внутрішній системі водопостачання, до потрібного рівня.

При проектуванні водопостачання будинки дошкільних навчальних закладів слід приєднувати до зовнішньої кільцевої водопровідної мережі двома вводами для забезпечення безперервного подавання води згідно з вимогами ДБН В.2.5-74.

У районах, де не забезпечується безперервне водопостачання, будинки дошкільних навчальних закладів за погодженням із замовником слід обладнувати резервними ємкостями для добового запасу води.

8.3 У будинках дошкільних навчальних закладів слід передбачати резервне приготування гарячої води.

8.4 Дошкільні навчальні заклади місткістю до 40 місць, що будуються в районах, де відсутня система централізованого водовідведення, допускається проектувати з локальними очисними спорудами.

8.5 Санітарно-технічне обладнання будинків дошкільних навчальних закладів слід передбачати згідно з додатком В. Висота встановлення умивальників для дітей ясельного віку приймається 0,4 м, а для дітей садового віку – 0,5 м, ванн на постаментах – 0,6 м. Душова сітка з гнучким шлангом повинна встановлюватись на висоті 1,5 м над днищем піддону, на висоті 0,15 м над бортом піддону необхідно встановлювати додатковий кронштейн для підвішування душової сітки.

8.6 Басейни повинні проектуватися зі знезараженням, очищенням і рециркуляцією води з доданням свіжої в об'ємі, що дорівнює 10% ємкості ванни на добу.

С.44 ДБН В.2.2-4:2018

Басейни слід проектувати з пристроями вторинного використання тепла води, що скидається, застосовуючи рекуперативні теплообмінники або, за обґрунтування, теплові насоси.

Температура води у басейні не повинна бути вища 32°C і нижча 29°C. Температура гарячої води, що подається на крани змішувачів, які встановлюються у душових та умивальних для дітей, повинна бути не вища 60°C і не нижча 37°C.

8.7 Влаштування трапів слід передбачати у кухні, заготівельному цеху, мийній кухонного посуду, завантажувальній, приміщенні для прання та душових басейну, душових персоналу, туалетних дитячих осередків, у приміщенні тепlopункту.

Опалення та вентиляція

8.8 Будинки дошкільних навчальних закладів рекомендується підключати до систем централізованого теплопостачання з встановленням теплогенераторів.

При неможливості підключення до систем централізованого теплопостачання слід проектувати відповідно до норм (ДБН В.2.5-77) місцеві теплогенератори, які рекомендується передбачати за обґрунтування разом з альтернативними джерелами, наприклад, з тепловими насосами і сонячними колекторами. Допускається застосовувати електричну кабельну систему опалення та електричну кабельну систему „тепла підлога” згідно з ДБН В.2.5-24.

8.9 Пічне опалення проектувати забороняється, крім одноповерхових будинків I, II, III ступенів вогнестійкості у сільській місцевості місткістю не більше 20 місць без цілодобового перебування.

8.10 Системи опалення та вентиляції будинків дошкільних навчальних закладів слід проектувати відповідно до вимог ДБН В.2.5-67.

Температура поверхні підлоги ігрових, що розміщуються на 1 поверсі, а також спалень та роздягалень для ослаблених дітей протягом опалювального періоду повинна бути $23 \pm 1^{\circ}\text{C}$ за рахунок підігрівання підлоги. На поверхні обхідних доріжок басейну в період експлуатації повинна підтримуватися температура $27 \pm 1^{\circ}\text{C}$.

8.11 Опалювальні прилади повинні бути захищені негорючими екранами або ґратами, виготовленими з сертифікованих матеріалів.

Шафи для сушіння дитячого одягу у роздягальнях, а також рушникосушильники у туалетних повинні обігріватися водою протягом усього року. Об'єм повітря, що видаляється із однієї шафи, слід приймати не менше $10 \text{ м}^3/\text{год}$.

8.12 Розрахункову температуру повітря та кратність повітрообміну у приміщеннях слід приймати за таблицею 4.

Таблиця 4

Найменування приміщення	Розрахункова температура повітря, °С		Повітрообмін за годину	
	у кліматичних районах		Приплив	Витяжка
	I, II, III, V	IV		
Ігрова, роздягальня:				
– ясельної групи;	22	21	1,5	1,5
– молодшої садової групи;	21	20	1,5	1,5
– середньої та старшої садових груп	20	19	1,5	1,5
Спальня:				
– ясельної групи;	21	20	1,5	1,5
– садової групи:	19	19	1,5	1,5
Туалетна:				
– ясельної групи;	22	21	–	1,5
– садової групи	20	19	–	1,5
Буфетна	16	16	–	1,5
Зали для музичних та фізкультурних занять, ігroteки	19	18	1,5	1,5
Зал басейну з ванною	30	30	За розрахунком	
Медична кімната	22	21	–	1
Службово-побутові приміщення	18	17	–	1
Кухня (гарячий цех)	16	15	За розрахунком	
Пральня:				
– приміщення для прання;	18	18	5	5
– сушильно-прасувальна	16	16	5	5
Кабінети:				
– фізіотерапії;	28	28	1,5	1,5
– масажу	28	28	1,5	1,5
Переходи	18	18	–	–
Туалет:				
– персоналу;	18	18	–	3
– плавального басейну	25	25	–	3
Примітка. Розрахунок повітрообміну в приміщеннях басейнів має провадитись з урахуванням запобігання випадінню конденсату на поверхні огорожень.				

8.13 В приміщеннях будинків дошкільних навчальних закладів, в яких повітрообмін за годину становить 1,5 і більше, має проектуватися припливно-витяжна вентиляція з механічним спонуканням і рекомендується з рекуперацією.

Приплив у приміщення для приготування їжі може частково подаватися із суміжних приміщень.

8.14 В приміщенні для прання, прасувальній, душових, а також у підвальних приміщеннях будинків, які розміщуються на радононебезпечних ділянках, необхідно встановлювати у вертикальних витяжних каналах осьові малогабаритні вентилятори.

Видалення повітря із спалень, які мають наскрізне або кутове провітрювання, допускається передбачати через ігрові приміщення. Транзитні повітроводи не повинні проходити через ігрові, спальні, холи та вестибюлі.

Електропостачання, електрообладнання та електроосвітлення

8.15 Електропостачання дошкільних навчальних закладів виконується за II категорією надійності (крім систем протипожежного захисту) від двох незалежних взаєморезервуючих джерел живлення. Електропостачання та розподільчу мережу зовнішнього освітлення на території закладів слід здійснювати кабельними лініями.

Освітлення території передбачається відповідно до вимог щодо проектування зовнішнього освітлення міст, селищ та сільських населених пунктів (ДСТУ-Н Б В.2.5-83).

8.16 Електрообладнання у будинках дошкільних навчальних закладів слід передбачати згідно з ДБН В.2.5-23, ПУЕ, СНиП 3.05.06 [11], СНиП 3.05.07 [12].

Кабельні лінії і системи електропроводки повинні відповідати вимогам пожежної безпеки згідно з положеннями ДБН В.2.5-23.

Електричні проводи і кабелі повинні бути стійкими до поширення полум'я, виготовлятись з матеріалів із помірною димоутворювальною здатністю, малонебезпечних за токсичністю продуктів горіння за ГОСТ 12.1.044 (групи Д2, Т1 за ДБН В.1.1-7).

8.17 У будинках дошкільних навчальних закладів необхідно передбачати такі види освітлення:

C.48 ДБН В.2.2-4:2018

- робоче – у всіх приміщеннях;
- евакуаційне – у коридорах, холах, вестибюлях, звичайних сходових клітках, роздягальнях, кухнях, приміщеннях для прання;
- аварійне – в електрощитових, теплопунктах, чергових пожежних постах;
- чергове – у спальнях будинків дитини, дитячих будинків інтернатного типу та цілодобових груп ясел, дитячих садків і ясел-садків, а також у палатах приймально-карантинного відділення;
- ремонтне – у технічному підпіллі, теплових пунктах.

8.18 Світильники чергового освітлення слід встановлювати над дверима на висоті не менше ніж 2,2 м від рівня підлоги. Допускається встановлення світильників на висоті 0,3 м від підлоги, але в такому разі напруга у мережі чергового освітлення повинна бути не більше 36 вольт. У спальнях, палатах ізолятора над дверними прорізами повинні бути встановлені світлові покажчики "Вихід" на висоті не менше ніж 2,2 м від підлоги, приєднані до мережі евакуаційного освітлення.

Бактерицидні лампи слід встановлювати у палатах ізоляторів, залах басейнів, залах ЛФК, медичних приміщеннях, залах для музичних та фізкультурних занять, ігрових за умови використання ламп при відсутності людей. Наявність джерел ультрафіолетового випромінювання не враховується при визначенні рівня штучного освітлення.

8.19 Встановлення штепсельних розеток передбачається у всіх приміщеннях. Розетки повинні бути обладнані захисним пристроєм, що закриває гніздо, якщо штепсельну вилку вийнято. Штепсельні розетки звичайного типу, що розміщуються у роздягальнях, ігрових, залах для музичних та фізкультурних занять, необхідно розташовувати на висоті 1,8 м від рівня підлоги.

8.20 Блискавкозахист, а також захисне заземлення медичної апаратури у фізіотерапевтичних кабінетах, процедурних та інших приміщеннях є обов'язковим та виконується згідно з ДСТУ Б В.2.5-38, ДСТУ Б В.2.5-82.

Системи зв'язку та сигналізації

8.21 Будинки дошкільних навчальних закладів повинні обладнуватися мережами єдиної національної системи зв'язку, телевізійного та проводового мовлення.

8.22 Розрахунок ємності лінійних споруд мережі зв'язку будинків дошкільних навчальних закладів слід виконувати згідно з ВБН В.2.2-45-1 із забезпеченням можливості обов'язкового встановлення абонентських кінцевих пристроїв у приміщеннях адміністрації, чергового персоналу, медичній кімнаті або кабінеті лікаря, методичному кабінеті, кімнаті завгоспа.

8.23 Абонентські розетки проводового мовлення встановлюються в адміністративних і господарських приміщеннях, харчоблоці, залах для музичних та фізкультурних занять, ігрових та ігротеках.

8.24 Абонентські приєднувальні засоби телевізійного мовлення встановлюються в ігрових, залах для музичних та фізкультурних занять та ігротеках.

8.25 У будинках дошкільних навчальних закладів місткістю 200 місць і більше необхідно передбачати засоби відомчого телефонного зв'язку з встановленням абонентських пристроїв у кабінеті завідуючого, медичній кімнаті або кабінеті лікаря, методичному кабінеті, кімнаті завгоспа, групових осередках, харчоблоці та кастелянській.

8.26 Вертикальне прокладання мереж зв'язку та сигналізації у будинках дошкільних навчальних закладів передбачається приховано в окремих трубах-стояках із влаштуванням у відповідності з ВСН 60 [4] окремих

поверхових розподільних монтажних шаф систем зв'язку та сигналізації.

8.27 Прокладання мереж зв'язку та сигналізації від поверхових розподільних шаф і вводи їх до приміщень повинні виконуватися приховано.

Конструкції вводів повинні мати можливість вільного прокладання, доповнення та заміни кабелів і проводів абонентських мереж.

8.28 Проектом необхідно передбачати заходи, що захищають від несанкціонованого проникнення в монтажні розподільні шафи і інші споруди, приміщення та обладнання мереж зв'язку і сигналізації.

8.29 Антенні пристрої систем ефірного телебачення, супутникового зв'язку і телебачення повинні розташовуватися в тих місцях, де вони не погіршують архітектурного вигляду будинків. Рекомендується розміщувати їх на покрівлі будинків з урахуванням додаткових механічних навантажень. Розміщення антенних пристроїв на фасадних стінах, балконах не допускається.

8.30 Блискавкозахист стояків ліній мережі проводового мовлення, щогл телеантен (у т.ч. і супутникових) виконується згідно з ВСН 60 [4], ВСН 1 [3] і ДСТУ Б В.2.5-38.

Заходи щодо вирівнювання потенціалів металевих частин обладнання систем зв'язку та сигналізації згідно з НПАОП 40.1-1.32 визначаються комплексно для всього електрообладнання будинків дошкільних навчальних закладів, а також інших металевих конструкцій.

8.31 Охоронною сигналізацією з виведенням сигналу на пульт чергового диспетчерської сигналізації або пульт централізованого нагляду служби охорони повинні обладнуватися приміщення управління системами протипожежного захисту, електрощитові, входи до технічних приміщень та виходи на покрівлю будинку, входи до машинного відділення ліфтів.

Обладнання охоронною сигналізацією інших приміщень будинків дошкільних навчальних закладів визначається завданням на проектування.

Організаційно-технічні заходи щодо передавання сигналів охоронної сигналізації службам відомчої або державної охорони визначаються завданням на проектування.

8.32 Вимоги щодо обладнання будинків дошкільних навчальних закладів автоматичною пожежною сигналізацією та системою оповіщення про пожежу і керування евакуацією людей викладені в ДБН В.2.5-56.

9 ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА

9.1 Найбільшу кількість місць у будинках слід приймати в залежності від ступеня вогнестійкості і максимальної кількості поверхів будинків, вказаних у таблиці 5.

Комплекси ясел-садків і навчально-виховні комплекси «дошкільний навчальний заклад – загальноосвітній навчальний заклад», які формуються з розташованих окремо, або із зблокованих корпусів, повинні бути не нижче II ступеня вогнестійкості. При блокуванні корпусів комплексів ясел-садків між ними слід улаштовувати протипожежні стіни 1-го типу. Місткість корпусів з приміщеннями дитячих групових осередків дозволяється приймати не більше наведеної у таблиці 5.

Таблиця 5

Ступінь вогнестійкості, не менше	Максимальна кількість поверхів*	Кількість місць не більше
I	2, 3 (див.п.6.2)	До 300
II	2, 3 (див.п.6.2)	До 280
III	2	До 150
IIIб	1	До 100
IV, V, IIIa	1	До 50
* Площа пожежних відсіків не повинна перевищувати величин, встановлених у таблиці 2 ДБН В.2.2-9.		

9.2 Опалювані переходи між корпусами, а також веранди, прибудовані навіси, тераси, галереї слід проектувати того самого ступеня вогнестійкості,

що і основні будинки. Допускається приймати вогнестійкість прибудованих до будинків навісів і веранд на один ступінь нижче, ніж вогнестійкість основного будинку за умови відокремлення їх протипожежними стінами 1-го типу.

9.3 Триповерхові будинки повинні бути не нижче II ступеня вогнестійкості незалежно від кількості місць і проектуватися згідно з вимогами 6.3, 9.8, 9.11 цих Норм.

9.4 При розміщенні дошкільного навчального закладу в одному будинку із загальноосвітньою школою ступінь вогнестійкості слід приймати відповідно до таблиці 5. При цьому вказані частини будинку необхідно відокремлювати протипожежною стіною 1-го типу.

9.5 Допускається розміщення в 1-2 поверхи житлових будинків I-II ступеня вогнестійкості ясел, дитячих садків і ясел-садків не нижче II ступеня вогнестійкості, прибудова дошкільних навчальних закладів загального розвитку не нижче II ступеня вогнестійкості місткістю до 160 місць до торців без прорізів житлових будинків I-II ступеня вогнестійкості, а також розміщення в 1-2-му поверхах житлових будинків кабінету завідуючого, методкабінету, гардеробу і туалетів персоналу вбудовано-прибудованих ясел, дитячих садків і ясел-садків місткістю до 120 місць того самого ступеня вогнестійкості. При цьому приміщення дошкільних навчальних закладів повинні бути відокремлені протипожежними стінами 2-го типу та протипожежними перекриттями 2-го типу, мати виходи назовні, відокремлені від входів до житлових будинків.

9.6 Шляхами евакуації є коридори, сходові клітки та інші шляхи, які відповідають вимогам ДБН В.1.1-7. Ширина коридорів, евакуаційних проходів повинна бути не менше 1,4 м. Шляхи евакуації мають відповідати вимогам пожежної безпеки, викладеним у ДБН В.2.2-9 і ДБН В.1.1-7.

При розміщенні дошкільного навчального закладу в одному будинку із загальноосвітньою школою або квартирою персоналу (див. 4.4) приміщення

дошкільного навчального закладу повинні мати відокремлені виходи назовні, а шляхи евакуації з приміщень іншого призначення не повинні проходити через приміщення дошкільного навчального закладу.

Внутрішні стіни та перегородки (у тому числі з світлопрозорих матеріалів), що відокремлюють шляхи евакуації, слід передбачати з негорючих матеріалів, які мають клас вогнестійкості не менше REI 45 (для стін), EI 45 (для перегородок).

9.7 З кожного поверху будинків дошкільних навчальних закладів, а також з кожного дитячого осередку повинно бути передбачено не менше двох розосереджених евакуаційних виходів.

Як другий евакуаційний вихід з другого поверху будинку дошкільних навчальних закладів II ступеня вогнестійкості допускається використовувати сходи типу СЗ з уклоном не більше 45°.

Ширина маршів сходів типу СЗ і дверей на їх площадки має бути розрахована на кількість осіб, які евакуюються, але не менше 0,8 м, а ширина суцільних проступів їх сходинок – не менше 0,2 м.

9.8 Триповерхові будинки дошкільних навчальних закладів повинні мати не менше двох звичайних сходових кліток типу СК1 з шириною маршів не менше ніж 1,2 м.

Сходові клітки, сходи, що використовуються для евакуації, слід проектувати згідно з вимогами ДБН В.2.2-9 і ДБН В.1.1-7.

9.9 На шляхах евакуації опорядження стін і стелі, покриття підлог в сходових клітках і холах-вестибюлях повинні бути виконані з негорючих матеріалів. Для утеплення стін будинків дошкільних навчальних закладів слід використовувати негорючі матеріали.

9.10 Евакуація людей із дитячого групового або житлового осередку через приміщення іншого осередку забороняється.

Другий (евакуаційний) вихід із приміщень групового осередку ясел, дитячих садків і ясел-садків, житлового осередку будинків дитини та дитячих

будинків інтернатного типу слід передбачати із ігрової; допускається – із спальні.

Евакуаційний вихід повинен проектуватися з відчиненням назовні, ширина дверей приймається за розрахунком, але не менше 0,8 м.

9.11 У триповерхових будинках з кожного групового або житлового осередку, розміщеного на другому та третьому поверхах, повинні бути запроектовані розосереджені евакуаційні виходи на дві звичайні сходові клітки типу СК1. Коридори, що сполучають сходові клітки, слід розділяти протипожежними перегородками 1-го типу з протипожежними дверима 2-го типу за умови забезпечення виходу із кожного дитячого осередку в різні відсіки коридору. Вхідні двері дитячих осередків повинні бути обладнані ущільненням притворів.

9.12 Місткість приміщень, що виходять до тупикового коридору або холу, має бути розрахована не більше ніж на 80 осіб. Відстань по коридору від виходу з дитячого осередку до виходу назовні або у сходову клітку необхідно визначати за таблицею 6, приймаючи щільність людського потоку при евакуації понад 5 осіб/м².

9.13 У приміщення групи короткотривалого перебування дітей (див. 4.6) слід передбачати відокремлений вхід та самостійний евакуаційний вихід. При розміщенні приміщень груп у громадських будинках допускається передбачати входи із вестибюлів або загальних коридорів.

Таблиця 6

Розташування виходу із дитячого осередку	Ступінь вогнестійкості будівель	Відстань до виходу назовні або на сходи, м
Між сходовими клітками або зовнішніми або зовнішніми виходами	I-III	20
	IIIб, IV	15
	IIIа, V	10

Вихід у тупиковий коридор або хол	I-III	10
	IIIб, IV	7
	IIIа, IVа, V	5

10 БЕЗПЕКА ТА ДОСТУПНІСТЬ У ВИКОРИСТАННІ

10.1 Будинок дошкільного навчального закладу має бути запроектований, збудований та обладнаний таким чином, щоб запобігти ризику отримання травм дітям (вихованцям), педагогам та персоналом при пересуванні всередині і біля будинку, при вході та виході з будинку, а також у разі користування його елементами та інженерним обладнанням.

10.2 Уклон і ширина маршів сходів і пандусів, висота сходинок, ширина проступів, ширина сходових площадок, висота проходів по сходах, коридорах і рекреаціях, а також розміри дверних прорізів мають забезпечувати зручність та безпеку пересування, можливість переміщення предметів обладнання згідно з вимогами ДБН В.2.2-9, ДБН В.2.2-17, СР 234.

10.3 Поручні та огорожа у будинках дошкільних навчальних закладів мають відповідати таким вимогам:

- висота огорожі сходів, якими користуються діти, повинна бути не менше 1,3 м, вертикальні елементи в огорожі повинні мати просвіт не більше ніж 0,1 м, горизонтальне членування не допускається ;

- поручні для дорослих повинні розташовуватись на висоті 0,85-0,9 м, а для дітей – біля стін або на огорожі сходів – на висоті 0,5 м;

- висота огорожі ганків, що розміщені на різні 0,45 м і більше від землі, повинна бути не менше 0,9 м;

- на закритих дверях з двох боків повинні передбачатися захисні ґрати на висоту не менше 1,2 м.

Огорожі мають бути неперервними і розрахованими на сприйняття горизонтальних навантажень не менше ніж 0,3 кН/м.

Встановлювати ґрати на вікнах приміщень, де знаходяться діти, не допускається.

10.4 У будинках дошкільних навчальних закладів для світлопрозорого заповнення дверей та фрамуг (у дверях, перегородках та стінах) для додаткового освітлення необхідно використовувати травмобезпечне або армоване скло.

10.5 При влаштуванні скатних дахів на торцях житлових будинків, до яких прибудовуються ясла, дитячі садки, ясла-садки, а також улаштуванні таких дахів у розташованих окремо будинках і спорудах дошкільних навчальних закладів необхідно передбачати заходи сніготанення (системи електрообігрівання, обігрів за допомогою пари) для убезпечення дітей та персоналу від падіння полою.

10.6 Конструктивні вирішення елементів будинку (у тому числі розташування порожнин, способи герметизації місць пропуску трубопроводів через конструкції, влаштування вентиляційних отворів, розміщення теплової ізоляції тощо) мають передбачати захист від проникнення гризунів, а влаштування ущільнень місць перетинання інженерними комунікаціями протипожежних перешкод та огорожувальних конструкцій повинно забезпечувати нормований клас вогнестійкості згідно з вимогами ДБН В.1.1-7.

10.7 Інженерні системи дошкільного навчального закладу повинні бути запроектовані та змонтовані з урахуванням вимог щодо безпеки згідно з ДБН В.1.1-31, ДБН В.1.2-8, ДБН В.1.2-9, ДБН В.1.2-10, ДБН В.2.5-56, ДБН В.2.5-64, ДБН В.2.5-67, ДСТУ Б В.2.5-82.

10.8 В окремих будинках дошкільних навчальних закладів, які визначені схемою розміщення споруд цивільної оборони, проектують приміщення подвійного призначення згідно з ДБН В.2.2-5.

10.9 Приміщення технічних центрів кабельного телебачення, приміщення електрощитової повинні мати вихід безпосередньо назовні; приміщення для обладнання зв'язку, АСУЕ, диспетчеризації та підхід до

місць встановлення телефонних розподільних шаф влаштовується з коридору (холу).

10.10 Електрощитові, приміщення технічних центрів кабельного телебачення, місця для телефонних розподільних шаф не слід розміщувати під приміщеннями з мокрими процесами (душовими, санвузлами).

10.11 Проектування, монтаж електроустановок будинків дошкільних навчальних закладів має відповідати вимогам ПУЕ, НПАОП 40.1-1.32, ДБН В.2.5-56, ДСТУ Б В.2.5-82.

11 САНІТАРНО-ГІГІЄНІЧНІ ВИМОГИ (БЕЗПЕКА ЖИТТЯ І ЗДОРОВ'Я)

Інсоляція, орієнтація, природне освітлення, захист від перегріву приміщень

11.1 Повинно бути забезпечене не менше ніж 3-х годинне на день сонячне опромінення (інсоляція) приміщень ігрових, фізкультурного та ігрових майданчиків для дітей на земельній ділянці дошкільних навчальних закладів у період з 22 березня по 22 вересня згідно з вимогами ДБН 360, ДСП 173, СанПиН 2605 [8].

11.2 Орієнтацію вікон приміщень по сторонах горизонту слід приймати за таблицею 7.

11.3 Природне освітлення приміщень і коридорів дошкільних навчальних закладів слід проектувати відповідно до чинних норм ДБН В.2.5-28 і передбачати переважно пряме бічне освітлення.

Організація світлових прорізів, розташування обладнання та меблів в ігрових та навчальних приміщеннях (кімната ручної праці, навчальний психологічний кабінет, ігротека тощо) повинні забезпечувати лівостороннє природне освітлення робочих місць дітей або змішане (верхнє з бічним лівостороннім).

11.4 Освітлення другим (непрямим) світлом і за допомогою світловодів допускається для приміщень персоналу (гардеробної), мийної кухонного

посуду, роздягальнях групових осередків і при басейні. Для освітлення другим світлом слід використовувати перегородки із склоблоків, фрамуги та засклені двері (з відповідним класом вогнестійкості) суміжних приміщень, які мають пряме бічне освітлення.

Допускається не передбачати природного освітлення в буфетних, коморах (включаючи комору чистої білизни за наявності у будинку кастелянської), а також душових при ізоляторі та басейні, туалетах персоналу та технічних приміщеннях.

Таблиця 7

Найменування приміщень	Орієнтація вікон приміщень					
	<div> <div>Найбільш сприятлива</div> <div>Допустима</div> </div>					
	Кліматичний район, згідно ДСТУ-Н В.1.1-27					
	I	II	IIIА	IIIБ	IV	V
Ігрові	<u>С, ПдС, Пд</u> 70°-290°	<u>Пд</u> 70°-290°	<u>С, ПдС, Пд, ПдЗ</u> 70°-290°	<u>С, ПдС, Пд</u> 70°-290°	<u>Пд</u> 65°-295°	<u>С</u>
Спальні, Медкабінети	<u>С</u> Будь-яка	<u>С</u> Будь-яка	<u>С, ПдС</u> Будь-яка	<u>С</u> Будь-яка	<u>С</u> Будь-яка	
Зали, палати, ігroteкa, кімната ручної праці	<u>С, ПдС, Пд</u> Будь-яка	<u>Пд</u> Будь-яка	<u>С, ПдС, Пд, ПдЗ</u> Будь-яка	<u>С, ПдС, Пд</u> Будь-яка	<u>Пд</u> Будь-яка	<u>С</u>
Кухня, заготівельний цех	<u>Пн</u> Будь-яка	<u>Пн</u> Крім 200°-290°	<u>Пн</u> Будь-яка	<u>Пн</u> Будь-яка	<u>Пн</u> Крім 200°-290°	
Комп'ютерний клас	<u>ПнС, Пн, ПнЗ</u> Будь-яка	<u>ПнС, Пн, ПнЗ</u> Будь-яка	<u>ПнС, Пн, ПнЗ</u> Будь-яка	<u>ПнС, Пн, ПнЗ</u> Будь-яка	<u>ПнС, Пн, ПнЗ</u> Будь-яка	<u>Пн</u>
Зал басейну	<u>ПдС, Пд, ПдЗ</u> Будь-яка	<u>ПдС, Пд, ПдЗ</u> Будь-яка	<u>ПдС, Пд, ПдЗ</u> Будь-яка	<u>ПдС, Пд, ПдЗ</u> Будь-яка	<u>ПдС, Пд, ПдЗ</u> Будь-яка	<u>Пд</u>
Примітка: Пд – південь, ПдЗ – південний захід, ПдС – південний схід, Пн – північ, ПнС – північний схід, ПнЗ – північний захід, С – схід						

11.5 Для обмеження перегріву приміщень необхідно передбачати зовнішні стаціонарні або такі, що трансформуються, сонцезахисні пристрої на вікнах ігрових, спалень, залів для музичних та фізкультурних занять, палат ізолятора, приміщень кухні, заготівельного цеху і пральні при орієнтації вікон на сектор горизонту 130° – 290° – для І кліматичного району і ШБ кліматичного підрайону, 200° – 290° – для ША кліматичного підрайону і V кліматичного району, 90° – 200° – для II і IV кліматичних районів.

Стаціонарні сонцезахисні пристрої необхідно розраховувати з використанням комплексних сонячних карт згідно ДСТУ-Н Б В.2.2-27.

Сонцезахисні пристрої на вікнах повинні бути виготовлені з негорючих матеріалів і не перешкоджати евакуації дітей і персоналу з будинку.

Захист від повітряного та структурного шуму

11.6 Проектування дошкільних навчальних закладів повинно передбачати заходи захисту від зовнішніх та внутрішніх джерел акустичної енергії приміщень цих закладів та прилеглих до них територій згідно з вимогами ДБН В.1.1-31, ДБН В.1.2-10, ДБН В.2.5-39, ДБН В.2.5-64, ДБН В.2.5-67.

Рівні шуму в приміщеннях для навчання повинні відповідати вимогам, наведеним у таблицях 8 і 9.

Рівні шуму у виробничих приміщеннях дошкільних навчальних закладів повинні відповідати вимогам ДСН 3.3.6.037.

Достатність запланованих заходів захисту від шуму повинна бути доведена розрахунками очікуваних рівнів звуку та/або рівнів звукових тисків в октавних смугах в приміщеннях будинку та на прилеглій до нього території згідно з ДБН В.1.1-31, ДСТУ-Н Б В.1.1-32, ДСТУ-Н Б В.1.1-33, ДСТУ-Н Б В.1.1-34, ДСТУ-Н Б В.1.1-35.

Навчальні приміщення слід ізолювати від приміщень, де є джерела розповсюдження шуму і запахів (зали для музичних та фізкультурних занять, ігротеки, майстерні, харчоблок, пральня).

Таблиця 8 – Допустимі рівні звуку та звукових тисків в приміщеннях дошкільних навчальних закладів

№	Призначення приміщень та територій	Час доби	LA або LA екв., дБА	Допустимі рівні звукового тиску, дБ, в октавних смугах з середньгеометричними значеннями частот, Гц:									
				16	31,5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000
1	Спальні приміщення в дошкільних навчальних закладах	день	40	81	68	57	48	41	35	32	29	28	27
		ніч	30	79	63	50	40	33	26	22	20	17	16
2	Ігрові приміщення, ігротека, комп'ютерний клас, кімната ручної праці, навчальний психологічний кабінет		40	81	68	57	48	41	35	32	29	28	27
3	Зали для музичних та фізкультурних занять		35	80	65	54	44	37	31	27	24	22	22
4	Території, які безпосередньо прилягають до будинків дошкільних навчальних закладів	день	55	85	76	67	60	54	49	46	44	43	42
		ніч	45	82	71	60	52	45	40	36	34	33	32
Примітка. Допустимі рівні шуму від зовнішніх джерел в приміщеннях встановлені за умови забезпечення в них необхідного для даного приміщення повітрообміну.													

Таблиця 9 – Корекції до допустимих рівнів на території

Приймається до уваги	Додаткові умови	Корекції, дБ, дБА
Характер шуму	Ширококутовий	0
	Тональний або імпульсний	-5
Місце розташування об'єкту	Курортний район, місця відпочинку, туризму, зелена зона міста	-5
	Житловий район, що проектується	0
	Район забудови, яка склалася*	5
Поправка на джерело шуму, розташоване на території	Автотранспорт	0
	Авіаційний	від -3 до -6 ($\Delta L_{сер.} = -4,5$)
	Залізничний**	від 3 до 6 (4,5) ($\Delta L_{сер.} = 4,5$)
	Промисловий	0
	Системи вентиляції та кондиціювання	-5
	Розмови, співи, крики (у тому числі на спортивних майданчиках і спортивних спорудах), музика, біогенні шуми на майданчиках для виходу собак.	-5
<p>*Для нових об'єктів, які будуються в сформованій забудові корекцію +5 дБ(А) не застосовують.</p> <p>**Корекція для шуму залізничного транспорту не застосовується у випадку довгих дизельних поїздів або поїзду, який рухається зі швидкістю вище ніж 250 км/год.</p>		

Захист від вібрацій

11.7 Проектування дошкільних навчальних закладів повинно передбачати заходи захисту від зовнішніх та внутрішніх джерел вібрації приміщень цих закладів згідно з вимогами цих Норм.

Рівні вібрації на прилеглих до дошкільних навчальних закладів територіях не повинні викликати порушення цілісності огорожувальних конструкцій будівель протягом терміну експлуатації будинків.

Рівні вібрації на прилеглих до дошкільних навчальних закладів територіях повинні забезпечувати допустимі рівні вібрації в їх приміщеннях.

Допустимі рівні та значення вібрації у приміщеннях дошкільних навчальних закладів надані у таблиці 10. Тривалість впливу обґрунтовується розрахунком або підтверджується технічною документацією.

Поправки до допустимих рівнів вібрації, яка діє у денний час доби, в залежності від тривалості впливу, представлені у таблиці 11.

Вібрація в виробничих приміщеннях дошкільних навчальних закладів повинна відповідати вимогам ДСН 3.3.6.039.

Таблиця 10 – Допустимі рівні та значення віброприскорення (відносно порогового рівня $1 \times 10^{-6} \text{ мс}^{-2}$) в приміщеннях дошкільних навчальних закладів, навчальних приміщеннях навчальних закладів, бібліотек та читальних залів, залів театрів та кінотеатрів

Характер вібрації, час доби, критерії вібрації	Нормативні рівні вібрації, в октавних смугах з середньгеометричними значеннями частот, Гц:						Лкор та Лев.кор, дБ
	2	4	8	16	31,5	63	
Постійна, ніч (з 22.00 до 8.00)							
Віброприскорення, дБ	74,5	74,5	74,5	80,5	86,5	92,5	84,1
Значення віброприскорення, мс^{-2}	0,0053	0,0053	0,0053	0,0106	0,0212	0,0424	0,0160
Постійна, день (з 8.00 до 22.00)							
Віброприскорення, дБ	79,5	79,5	79,5	85,5	91,5	97,5	89,1
Значення віброприскорення, мс^{-2}	0,0095	0,0095	0,0095	0,0189	0,0378	0,0754	0,0284

Непостійна, ніч (з 22.00 до 8.00)							
Віброприскорення, дБ	64,5	64,5	64,5	70,5	76,5	82,5	74,1
Значення віброприскорення, мс^{-2}	0,0017	0,0017	0,0017	0,0034	0,0067	0,0134	0,0051
Непостійна, день (з 8.00 до 22.00)							
Віброприскорення, дБ	69,5	69,5	69,5	75,5	81,5	87,5	79,1
Значення віброприскорення, мс^{-2}	0,0030	0,0030	0,0030	0,0060	0,0119	0,0238	0,0090

Таблиця 11 – Поправки до допустимих рівнів вібрації, яка діє у денний час доби, в залежності від тривалості впливу

Поправки, дБ, в залежності від тривалості вібрації, години:														
0,5	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
14,9	11,5	8,5	6,7	5,4	4,5	3,7	3,0	2,4	1,9	1,5	1,0	0,7	0,3	0,0

Захист від випромінювання, природних радіонуклідів, шкідливих хімічних речовин

11.8 Дошкільні навчальні заклади повинні бути захищені від іонізуючого випромінювання радіонуклідів та електромагнітного випромінювання згідно з вимогами ДГН 6.6.1-6.5.001 (розділу 8 НРБУ), ДСН 239.

11.9 Потужність поглинутої в повітрі дози (ППД) гамма-випромінювання в приміщеннях будинків навчальних закладів не повинна перевищувати 73 пГр/с (30 мкР/год), а при реконструкції – 122 пГр/с (50 мкР/год.).

11.10 Ефективна питома активність природних радіонуклідів у матеріалах, використовуваних у будинках дошкільних навчальних закладів, що споруджуються та реконструюються, не повинна перевищувати 370 Бк/кг.

Середньорічна еквівалентна рівноважна об'ємна активність радону-222 у повітрі приміщень будинків навчальних закладів, що будуються заново і реконструюються, не повинна перевищувати 50 Бк/м³, а у будинках, що експлуатуються, – 100 Бк/м³.

11.11 Концентрації шкідливих хімічних речовин (ацетон, аміак, фенол, стирол, толуїлендіізоціанат, формальдегід) в повітрі приміщень будинків дошкільних навчальних закладів з елементами повного внутрішнього оздоблення не повинна перевищувати діючі гігієнічні нормативи для атмосферного повітря.

12 ДОВГОВІЧНІСТЬ І РЕМОНТОПРИДАТНІСТЬ

12.1 Несучі конструкції будинку повинні зберігати свої якості згідно з вимогами ДБН В.1.2-2, ДБН В.1.2-6, ДБН В.1.2-8, ДБН В.1.2-9, ДБН В.1.2-14 протягом передбаченого терміну служби (експлуатації), який повинен бути встановлений у завданні на проектування.

12.2 Якості несучих конструкції будинку, які визначаються показниками його міцності і стійкості, а також терміну служби будинку в цілому, повинні зберігатися в допустимих межах з урахуванням вимог ДБН В.1.2-14, ДБН В.2.6-98, ДБН В.2.6-162, ДБН В.2.6-163.

12.3 Елементи, деталі, обладнання з термінами служби меншими, ніж передбачений термін служби (експлуатації) будинку, мають бути замінені відповідно до встановленого в проекті міжремонтними періодами і з урахуванням вимог завдання на проектування.

12.4 Конструкції і деталі повинні бути виконані з матеріалів, що відзначаються стійкістю до можливого впливу вологи, низьких температур, агресивного середовища, біологічних та інших несприятливих факторів згідно з ДБН В.1.2-9, ДСТУ Б В.2.6-145.

Має забезпечуватися непроникнення дощових, талих, ґрунтових вод у товщу несучих і огорожувальних конструкцій будинку дошкільних навчальних закладів, а також утворення недопустимої кількості конденсаційної вологи в зовнішніх огорожувальних конструкціях шляхом достатньої герметизації конструкцій або влаштування вентиляції закритих просторів і повітряних прошарків. Стикові з'єднання збірних елементів і шаруваті конструкції мають бути розраховані на сприйняття температурно-вологісних деформацій та зусиль, що виникають при нерівномірному осіданні основ і при інших експлуатаційних впливах (діях). Ущільнюючі та герметизуючі матеріали, що застосовуються у стиках, повинні зберігати пружні та адгезійні властивості при впливі мінусових (від'ємних) температур

і вологи, а також бути стійкими до ультрафіолетових променів. Герметизуючі матеріали мають бути сумісними з матеріалами захисних і захисно-декоративних покриттів конструкцій у місцях їх з'єднань.

12.5 Повинна бути забезпечена можливість доступу до обладнання, арматури та приладів інженерних систем будинку і їх з'єднань для огляду, технічного обслуговування, ремонту та заміни.

Обладнання і трубопроводи мають бути закріплені на будівельних конструкціях дошкільних навчальних закладів таким чином, щоб їх працездатність не порушувалася у разі можливих переміщень конструкцій.

12.6 При спорудженні дошкільних навчальних закладів у районах зі складними геологічними умовами, районах, що зазнають сейсмічних впливів, підробки, просідання та іншим переміщенням ґрунту, включаючи морозне видимання (здимання), вводи інженерних комунікацій повинні виконуватися з урахуванням необхідності компенсації можливих деформацій основи згідно з вимогами, встановленими нормами щодо інженерних мереж.

13 ВИМОГИ ДО ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

13.1 Об'ємно-планувальні і конструктивно-технологічні вирішення будинків дошкільних навчальних закладів, а також системи їх інженерного обладнання мають забезпечувати оптимальний рівень енерговитрат при будівництві та експлуатації згідно з вимогами ДБН В.1.2-11, ДСТУ Б А.2.2-8, ДСТУ Б А.2.2-5, ДСТУ-Н Б А.2.2-13, [13].

13.2 Огороджувальні конструкції будинку мають проектуватися з теплозахисними властивостями, які забезпечують питоме споживання теплової енергії, що витрачається на теплопостачання, забезпечення нормативних санітарно-гігієнічних параметрів мікроклімату приміщень, довговічності огорожувальних конструкцій під час експлуатації будинків і споруд, у межах встановлених норм згідно з вимогами ДБН В.2.6-31, ДБН В.2.5-67, а також ДСТУ Б EN 15251.

Слід застосовувати обладнання інженерних систем класом енергоефективності, за його визначеності для даного типу обладнання, не нижче «С» та не нижче ніж клас енергоефективності інженерної системи. Рекомендується застосовувати обладнання вищого класу енергоефективності, ніж клас енергоефективності інженерної системи [14].

13.3 Всі будинки, що підключаються до систем централізованого теплопостачання, мають бути обладнані пристроями для обліку теплової енергії, що споживається, встановлених на абонентських вводах.

13.4 Системи теплоспоживання будинків мають обладнуватися пристроями для автоматичного регулювання теплової потужності.

13.5 Встановлення дефлекторів на викиді витяжних систем не допускається.

13.6 Припливно-витяжні установки рекомендується проектувати з утилізаторами теплоти витяжного повітря. Підвищення енергоефективності систем вентиляції та зменшення питомої вентиляційної потужності слід враховувати згідно з ДСТУ Б EN 13779.

13.7 Економію енергії, що споживається інженерними системами, від підвищення класу енергоефективності їх технічного оснащення, автоматизації, моніторингу й управління слід визначати згідно з ДСТУ Б EN 15232.

ДОДАТОК А

(обов'язковий)

МАКСИМАЛЬНА НАПОВНЮВАНІСТЬ ГРУП ЗАГАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТА САНАТОРНОГО ТИПУ У ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ (ЯСЛАХ, ДИТЯЧИХ САДКАХ, ЯСЛАХ-САДКАХ, БУДИНКАХ ДИТИНИ, ДИТЯЧИХ БУДИНКАХ ІНТЕРНАТНОГО ТИПУ) ТА ГРУПАХ КОРОТКОТРИВАЛОГО ПЕРЕБУВАННЯ

Таблиця А.1

Найменування групи, вік дітей	Кількість місць у групі			
	ясла, дитячий садок, ясла-садок	будинок дитини	дитячий будинок інтернатного типу	короткотривалого перебування
Ясельна група				
Немовлята – до 1 року	10*	10	–	10
I група раннього віку – від 1 до 2 років	15	10	–	
II група раннього віку – від 2 до 3 років	15	10	–	
Садова група				

Молодша – від 3 до 4 років	20	–	15	10
Середня – від 4 до 5 років	20	–	15	
Старша – від 5 до 6 (7) років	20	–	15	
<p>* Ясельні групи санаторного типу для дітей до 1 року в яслах і ясла-садках не створюються.</p> <p>Примітка 1. Наповнюваність різновікових груп в дошкільних навчальних закладах становить 15 дітей.</p> <p>Примітка 2. Наповнюваність груп з організацією інклюзивного навчання встановлюється Міністерством освіти і науки України і становить до 15 осіб згідно з «Порядком комплектування інклюзивних груп» (наказ Міністерства освіти і науки України від 06.02.2015 № 104/52).</p>				

ДОДАТОК Б
(обов'язковий)

**ВИМОГИ ДО ПРОЕКТУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ДОШКІЛЬНИХ
НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ І ГРУПОВИХ ОСЕРЕДКІВ ДЛЯ ДІТЕЙ, ЯКІ
ПОТРЕБУЮТЬ КОРЕКЦІЇ ФІЗИЧНОГО ТА (АБО) РОЗУМОВОГО
РОЗВИТКУ**

Б.1 Розрахункова кількість дітей у спеціальних групах дошкільних навчальних закладів визначається відповідно до статті 19 Закону України «Про освіту» (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу...»). Відповідно до цього розрахункова кількість місць у спеціальних групах дошкільних навчальних закладів повинна бути не більшою для дітей:

- глухих, сліпих, із складними вадами розвитку – 6 місць;
- зі зниженим слухом – 8 місць;
- зі зниженим зором, з косоокістю і амбліопією – 10 місць;
- розумово відсталих, затримкою психічного розвитку, з важким порушенням мови і хворих на сколіоз – 10 місць;
- глибоко розумово відсталих – 8 місць;
- з порушенням опорно-рухового апарату – 8 місць;
- з фонетико-фонематичним недорозвитком мови – 12 місць.

У дошкільних навчальних закладах (яслах-садках) комбінованого типу спеціальні та санаторні групи влаштовуються згідно з вимогами санітарного законодавства.

Б.2 Розміри земельних ділянок спеціальних дошкільних навчальних закладів повинні передбачатися із розрахунку не менше ніж 60 м² на одне місце, у комбінованих дошкільних закладах – з урахуванням комплектації груп за завданням на проектування із розрахунку від 45 до 60 м² на одне місце, у санаторних закладах – аналогічно як в яслах-садках загального розвитку

із розрахунку 40-45 м² на одне місце згідно з положеннями цих Норм і ДБН 360.

Б.3 На території спеціального дошкільного навчального закладу для дітей з порушенням опорно-рухового апарату уклон доріжок і тротуарів передбачається не більше ніж 5 %, а ширина їх не менше ніж 1,6 м. На поворотах і через кожні 6 м вони повинні мати майданчики для відпочинку.

На території спеціального дошкільного навчального закладу для сліпих і дітей зі зниженим зором ширина прогулянкових доріжок для безпеки пересування дітей повинна бути не менше ніж 3 м і мати двобічну огорожу в двох рівнях: поручень (перила) на висоті 0,9 м і планка на висоті 0,15 м.

Огорожа передбачається для усіх предметів, які можуть бути перепорою під час пересування дітей: дерева, чагарники, стовпи тощо.

Біля поворотів, поблизу перехресть, біля будинків, стовпів та інших перепон доріжки повинні мати крупнозернисту структуру покриття, шерехувата поверхня яких служить сигналом для уповільнення ходьби. Асфальтовані доріжки повинні мати дугоподібний профіль залежно від їх ширини (середина доріжки підіймається над бічними сторонами від 50 до 150 мм).

У спеціальних дошкільних навчальних закладах для дітей з вадами зору (для сліпих і дітей зі зниженим зором) слід передбачати тактильні наземні покажчики на доріжках і підлогові покажчики у будинках згідно з вимогами ДСТУ-Н Б В.2.2-31.

Б.4 Групові майданчики у спеціальних дошкільних навчальних закладах влаштовуються із розрахунку на 1 місце у групі, не менше ніж:

12,0 м² – для дітей зі зниженим зором, з косоокістю і амбліопією, з порушенням інтелекту (розумово відсталіх), але не менше ніж 120 м²;

15,0 м² – для дітей з порушенням опорно-рухового апарату, слуху, але не менше ніж 120 м².

С.74 ДБН В.2.2-4:2018

Тіньові навіси розміщують біля кожного групового майданчика і повинні мати площу не менше ніж 30 м^2 .

Групові і фізкультурний майданчики слід відокремлювати захисними смугами зелені завширшки не менше ніж 3,0 м.

Фізкультурний майданчик у дошкільних спеціальних навчальних закладах передбачають площею не менше ніж 200 м^2 із розрахунку на 1 місце у групі не менше:

$20,0 \text{ м}^2$ – для дітей з порушенням зору та інтелекту (розумово відсталих);

$25,0 \text{ м}^2$ – для дітей з порушенням слуху та опорно-рухового апарату.

Елементи фізкультурного майданчика приймають згідно з 5.12 цих ДБН та відповідно до вимог санітарного законодавства.

Ділянку овочевих і плодово-ягідних культур у спеціальних дошкільних навчальних закладах передбачають площею не менше ніж 30 м^2 .

Б.5 Будинки спеціальних дошкільних навчальних закладів слід проектувати не вище ніж два поверхи і не нижче II ступеня вогнестійкості незалежно від кількості місць. Для дітей з порушенням опорно-рухового апарату оптимальними є одноповерхові будинки. У випадку проектування останніх у 2 поверхи і в разі розміщення групових осередків для дітей-інвалідів на другому поверсі слід передбачати встановлення ліфтів, які влаштовують згідно з 6.1.9 ДБН В.2.2-9 і розраховують на перевезення одночасно двох інвалідних колясок для переміщення дітей-інвалідів між поверхами.

Б.6 Шляхи евакуації з будинку спеціальних і комбінованих дошкільних навчальних закладів слід передбачати згідно з вимогами ДБН В.2.2-17, ДБН В.2.2-9 та ДБН В.1.1-7. Вимоги до внутрішнього обладнання, призначеного для оповіщення, евакуації, інформування про небезпеку дітей з інвалідністю усіх категорій, слід виконувати згідно з положеннями 6.5 ДБН В.2.2-17, ДБН В.2.5-56, а також ДСТУ-Н Б В.2.2-31, ДСТУ 7246.

Б.7 Основний та допоміжні входи до будинку, а також евакуаційні виходи з будинку назовні слід обладнувати пандусом з уклоном не більше ніж 1:12 або 8% (1:10 або 10% при перепаді рівнів підлоги до 0,2 м) згідно з 6.3.2 ДБН В.2.2-17, а за необхідності влаштовують також і сходи з уклоном 1:3 із сходинками заввишки не більше ніж 0,12 м.

Ширина вхідного тамбуру має бути не менше 2,2 м, вхідних дверей – не менше ніж 1,2 м.

Б.8 Сходи у будинках повинні мати двобічні поручні, а в дошкільних закладах для дітей з порушенням інтелекту - огорожу заввишки 1,8 м або суцільну огорожу сіткою.

У будинках дошкільних навчальних закладів для дітей з порушенням опорно-рухового апарата сходи, **сходові клітки** обладнуються двобічними поручнями, які встановлюються у двох рівнях – на висоті 0,9 м і додатковий нижній поручень на висоті 0,5 м.

Б.9 Висота основних приміщень спеціальних дошкільних навчальних закладів має бути не нижче за 3,0 м (з урахуванням того, що висоту наземних поверхів від підлоги до підлоги наступного поверху приймають згідно з 3.6 цих Норм – не менше ніж 3,3 м).

Б.10 Склад приміщень групових осередків спеціальних дошкільних навчальних закладів для дітей з порушенням слуху, зору, інтелекту та опорно-рухового апарату, а також площі цих приміщень (не менше) визначаються згідно з табл. **Б.1**. При цьому площу ігрових слід приймати не менше ніж 40 м², спальень – від 24 м² до 30 м².

Групові осередки проектується з урахуванням наскрізного або кутового провітрювання. Верхні фрамуги та важільні пристрої вікон ігрових слід влаштовувати згідно з вимогами 6.18 цих Норм.

Б.11 Орієнтацію вікон ігрових кімнат, залів музичних і фізкультурних занять у спеціальних дошкільних навчальних закладах, у тому числі для

С.76 ДБН В.2.2-4:2018

сліпих і дітей зі зниженим зором, а також глухих і дітей зі зниженим слухом, слід передбачати тільки на південь та схід.

Б.12 Природне освітлення приміщень ігрових, класів для занять, спалень та роздягалень спеціальних дошкільних навчальних закладів забезпечується згідно з вимогами 11.3 цих Норм.

**Таблиця Б.1 – Склад та площі приміщень групових осередків
спеціальних дошкільних навчальних закладів**

Найменування приміщень	Одиниця виміру	Площа приміщень групових осередків для дітей			
		слуху (глухих і зі зниженим слухом)	зору		інтелекту (розумово відсталіх)
			сліпих і зі зниженим зором	з косоокістю і амбліопією	
1. Роздягальня	м ² на одне місце	1,5	1,5	1,2	1,5
2. Ігрова	- ” -	4,5	4,0	4,0	4,0
3. Кімната для корекційних занять*)	- ” -	3,0	3,0-2,4	-	-
4. Спальня	- ” -	3,0	3,0	2,4	3,0
5. Туалетна	- ” -	1,2	1,2	1,0	1,2
6. Плеопто-ортопична кімната **)	- ” -	-	2,4	2,4	-
7. Веранда неопалювана (для 50% дітей)	- ” -	-	-	-	-
8. Логопедична кімната або кімната для групових та індивідуальних занять з дітьми, що страждають розладом мовлення **)	м ²	-	-	-	12
9. Процедурна	- ” -	-	-	-	-
10. Буфетна	- ” -	5	5	5	5
11. Приміщення для зберігання особистих речей дітей	- ” -	4	4	4	4

*) Допускається влаштування загального на заклад приміщення площею від 18 м² до 24 м².

**) Допускається влаштування загального на заклад приміщення площею не менше ніж 24 м².

Приміщення ігрових для сліпих і дітей із зниженим зором слід обладнувати комбінованою системою штучного освітлення. Сумарний рівень освітленості в навчальних приміщеннях від загального і місцевого освітлення для дітей з порушенням зору має бути не менше ніж 1000 лк. Кожне робоче місце має бути обладнане світильниками місцевого освітлення. Розетки для підключення місцевого освітлення розміщують на висоті не менше ніж 1,8 м.

Рівень штучної освітленості в ігрових і навчальних приміщеннях повинен бути не менше ніж 600 лк; для дітей, які страждають світлобоязню – не більше ніж 500 лк, допоміжних приміщень – в межах від 300 лк до 400 лк.

Б.13 Для музичних, фізкультурних занять та коригувальної гімнастики у спеціальних дошкільних навчальних закладах передбачають такі приміщення:

- зала для музичних занять площею не менше ніж 60 м^2 – у всіх типах спеціальних дошкільних навчальних закладів;
- зала для фізкультурних занять площею не менше ніж 60 м^2 – у всіх типах спеціальних дошкільних навчальних закладів;
- кімнату коригувальної гімнастики площею не менше ніж 36 м^2 – у закладах для дітей з порушенням слуху, зору та інтелекту (розумово відсталих);
- зала для занять лікувальною фізкультурою площею не менше ніж 60 м^2 – у закладах для дітей з порушенням опорно-рухового апарату;
- кімнату масажу та індивідуальних занять механотерапією і лікувальною фізкультурою (одна на 4 групи) площею не менше ніж 36 м^2 – у закладах для дітей з порушенням опорно-рухового апарата.

При залах та кімнатах для занять передбачають комору площею не менше ніж 6 м^2 для зберігання обладнання.

У спеціальних дошкільних навчальних закладах усіх типів слід передбачати залу площею не менше ніж 80 м^2 з ванною басейну не менше

10 м × 4 м з роздягальнями, душовими і туалетними (згідно з вимогами 6.32 цих Норм), а також логопедичний кабінет (кабінет вчителя-логопеда) площею не менше ніж 12 м².

Б.14 Медичні приміщення спеціальних дошкільних навчальних закладів для дітей з порушенням фізичного та розумового розвитку (інтелекту)

повинні мати розширений склад приміщень (відповідно до профілю закладу) і передбачаються за завданням на проектування.

До складу медичних приміщень повинні входити: медична кімната площею не менше ніж 14 м²; процедурний кабінет – 8 м²; ізолятор, що містить приймальню – 6 м², палати – 6 м² або 9 м² (на одне або два місця відповідно); туалетну з місцем для зберігання дезинфікуючих засобів – 6 м²; кабінет лікаря-спеціаліста – 9 м²; приймальня-очікувальна при кабінеті лікаря-спеціаліста – 6 м²; фізіотерапевтичний кабінет – 18 м²; кабінет масажу – 9 м².

Крім того, у закладах для дітей з порушенням опорно-рухового апарату додатково передбачають приміщення з ванною підводного масажу площею не менше ніж 18 м², приміщення на дві лікувальні ванни – 24 м², приміщення для електро- і світлолікування на 6 процедурних місць – 36 м² з підсобним приміщенням – 8 м², приміщення для теплолікування на три процедурні місця – 18 м² з підсобним приміщенням – 6 м², приміщення прибирального інвентаря – 3 м², приміщення для медперсоналу не менше за: гардеробні – 12 м², душові – 7 м², туалети – 3 м².

ДОДАТОК В
(довідковий)

САНІТАРНО-ТЕХНІЧНЕ ОБЛАДНАННЯ БУДИНКІВ
ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Таблиця В.1

Найменування приміщень	Умивальники		Унітази		Злив зі змішувачем	Водорозбірний кран	Піддон з душовою сіткою на гнучкому шланзі	Мийка двокамерна зі змішувачем	Рушникосушальник
	Дитячий з туалетним краном	Дорослий зі змішувачем	Дитячий	Дорослий					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Буфетна	–	–	–	–	–	–	–	1	–
2. Туалетна ясельних груп	2	1	1	1	1	–	1 глибокий	–	1
3. Туалетна садових груп	4	–	3	1	–	–	1 мілкий	–	1
4. Ванно-душова							За 6.21		
5. Зала басейну	–	–	–	–	–	1	–	–	–
6. Душова та туалет при роздягальнях басейну	1	–	1	–	–	–	За 6.32	–	–
7. Медична кімната	–	1	–	–	–	–	–	–	–
8. Приймальна ізолятора	–	–	–	–	–	–	–	1	–
9. Палата ізолятора	1	–	–	–	–	–	–	–	–
10. Туалетна ізолятора і приміщення дезінфікуючих засобів	–	1	–	–	1	–	1	–	1
11. Оглядова будинків дитини	–	1	–	–	–	–	–	–	–
12. Палати карантинного відділення	1	–	–	–	–	–	–	–	–
13. Туалетна карантинного відділення	–	1	–	–	1	–	1	–	1
14. Туалет персоналу	–	1	–	1	–	–	–	–	–
15. Душова персоналу	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Примітка. У кабінетах лікаря, фізіотерапевтичному, масажу слід передбачати по одному умивальнику зі змішувачем для дорослих. У ванно-душових приміщеннях дитячих будинків додатково, а в туалетних будинків дитини для дітей до 1 року, санпропускнику, туалетних ізолятора будинків дитини та дитячих будинків інтернатного типу замість душового піддону встановлюється ванна з гнучким шлангом.

ДОДАТОК Г
(довідковий)

БІБЛІОГРАФІЯ

- 1 Организация учебных занятий в специальных общеобразовательных школах-интернатах для слепых и слабовидящих детей (Гигиенические рекомендации) № 1832-78 (МЗ СССР) (Організація навчальних занять у спеціальних загальноосвітніх школах-інтернатах для сліпих і дітей, що слабо бачать (Гігієнічні нормативи) № 1832-78 (МОЗ СРСР))
- 2 ВСН 600-81 / Минсвязи СССР. Инструкция по монтажу сооружений устройств связи, радиовещания и телевидения (Інструкція щодо монтажу споруд пристроїв зв'язку, радіомовлення та телебачення)
- 3 ВСН 1-77/ Минсвязи СССР. Инструкция по проектированию молниезащиты радиообъектов (Інструкція з проектування блискавкозахисту радіооб'єктів)
- 4 ВСН 60-89 / Госкомархитектуры. Устройства связи, сигнализации и диспетчеризации инженерного оборудования жилых и общественных зданий. Нормы проектирования (Пристрої зв'язку, сигналізації та диспетчеризації інженерного обладнання житлових і громадських будинків. Норми проектування)
- 5 Нормали архитектурно-планировочных элементов жилых и общественных зданий с учетом использования их инвалидами. Пособие по проектированию / Под ред. В.В.Куцевича.– К.: КиевЗНИИЭП, 1999 (Нормалі архітектурно-планувальних елементів житлових та громадських будинків з урахуванням використання їх інвалідами. Посібник з проектування)
- 6 Рекомендации по проектированию сети учебно-воспитательных учреждений, номенклатуре типов зданий, проектированию новых и реконструкции существующих зданий яслей-садов и

- общеобразовательных школ для городского строительства. – К: КиевЗНИИЭП, 2002 (Рекомендації щодо проектування мережі навчально-виховних закладів, номенклатурі типів будинків, проектуванню нових і реконструкції існуючих будівель ясел-садків та загальноосвітніх шкіл для міського будівництва. – К: КиївЗНДІЕП, 2002)
- 7 Пособие по проектированию учебно-воспитательных комплексов «Детский сад – начальная школа». – К: КиевЗНИИЭП, 2003 (Посібник з проектування навчально-виховних комплексів «Дитячий садок – початкова школа». – К: КиївЗНДІЕП, 2003)
  - 8 СанПиН 2605-82 Санитарные нормы и правила обеспечения инсоляцией жилых и общественных зданий и территории жилой застройки (Санітарні норми і правила забезпечення інсоляцією житлових та громадських будинків і території житлової забудови)
  - 8 СН 2150-80 Санитарно-гигиенические нормы допустимых уровней ионизации воздуха производственных и общественных помещений (Санітарно-гігієнічні норми допустимих рівнів іонізації повітря виробничих і громадських приміщень)
  - 9 СН 3077-84 Санитарные нормы допустимого шума в помещениях жилых и общественных зданий и на территории жилой застройки (Санітарні норми допустимого шуму у приміщеннях житлових та громадських будинків і на території житлової забудови)
  - 10 СНиП 3.05.06-85 Электротехнические устройства (Електротехнічні пристрої)
  - 11 СНиП 3.05.07-85 Системы автоматизации (Системи автоматизації)
  - 12 Directive 2010/31/EU on the energy performance of buildings (Директива 2010/31/ЄС з енергоефективності будівель)
  - 13 Directive 2010/30/EU on the indication by labelling and standard product information of the consumption of energy and other resources by energy-related products (Директива 2010/30/ЄС про вказування за допомогою маркування

та стандартної інформації про товар обсягів споживання енергії та інших ресурсів енергоспоживчими продуктами)

Код УКНД 91.040.10

Ключові слова: сфера застосування, нормативні посилання, терміни та визначення понять, дошкільні навчальні заклади, ясла, ясла-садки, дитячі садки, спеціальні дошкільні заклади, умови для безперешкодного доступу, вимоги до проектування, об'ємно-планувальні рішення, склад та площі приміщень, механічний опір та стійкість, інженерне обладнання, пожежна безпека, безпека та доступність у використанні, санітарно-гігієнічні вимоги, довговічність і ремонтпридатність, енергозбереження та енергоефективність, додатки.

Т.в.о. директора
ПАТ «КИЇВЗНДІЕП»
О.Гостіщев

Заступник директора з наукової
діяльності, керівник НДАЦ,
науковий керівник

В.Куцевич

Заст. керівника НДАЦ,
відповідальний виконавець

Б.Губов

Ст. науковий співробітник

І.Чернядєва